

Crna Gora
Ministarstvo ekologije,
prostornog planiranja i urbanizma

IZVJEŠTAJ O STANJU UREĐENJA PROSTORA U 2022. GODINI

SADRŽAJ

UVOD	3
1. ANALIZA SPROVOĐENJA PLANSKIH DOKUMENATA	4
1.1. Izrada i donošenje planskih dokumenata	4
1.2. Revizija planske dokumentacije	6
1.3. Registar planske i tehničke dokumentacije	6
1.4. Glavni državni arhitekta i Urbanističko-arhitektonski konkursi za posebne atraktivne poslove	7
2. OCJENA SPROVEDENIH MJERA I NJIHOV UTICAJ NA UPRAVLJENJE PROSTOROM ...	8
2.1. Implementacija Zakona.....	8
2.2. <u>Urbanističko-tehnički uslovi povjereni lokalnim samoupravama</u>	11
3. UTICAJ SEKTORSKIH POLITIKA NA OBLAST PLANIRANJA I AKTIVNOSTI DRUGIH PRAVNIH LICA NA POSLOVIMA VEZANIM ZA PLANIRANJE	13
3.1 <u>Građevinarstvo</u>	13
3.2 <u>Priroda i ekologija</u>	18
3.3 <u>Stambena oblast</u>	19
4. DIREKTORAT ZA INSPEKCIJSKI NADZOR I LICENCIRANJE	27
4.1 Odjeljenja za licenciranje, registar i drugostepeni postupak	27
4.2 Urbanističko-građevinska inspekcija	27
5. AKTIVNOSTI DRUGIH PRAVNIH LICA I ORGANA DRŽAVNE UPRAVE NA POSLOVIMA VEZANIM ZA PLANIRANJE I AKTIVNOSTI NA VRŠENJU PRENIJETIH I POVJERENIH POSLOVA	29
5.1. <u>Ministarstvo finansija</u>	29
5.2 <u>Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore</u>	29
5.3 <u>Javno preduzeće za Nacionalne parkove Crne Gore</u>	39
ZAKLJUČCI I PREPORUKE	42

Na osnovu člana 14 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata („Službeni list CG“, br. 64/17, 44/18, 63/18, 82/20 i 86/22), Vlada Crne Gore, na sjednici od _____ 2023. godine, usvojila je

IZVJEŠTAJ O STANJU UREĐENJA PROSTORA U 2022. GODINI

UVOD

Izveštaj o stanju uređenja prostora sačinjen je u skladu sa članom 14 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata, a pored ostalog sadrži - analizu sprovođenja planskih dokumenata, ocjenu sprovedenih mjera i njihov uticaj na upravljanje prostorom, uticaj sektorskih politika na oblast planiranja, aktivnosti u vršenju prenijetih i povjerenih poslova, aktivnosti drugih pravnih lica na poslovima vezanim za planiranje, podatke o prijavama za građenje odnosno postavljanje objekta, podatke o izdatim građevinskim dozvolama za složene inženjerske objekte, izgrađenim odnosno postavljenim objektima.

Izveštaj o stanju uređenja prostora za 2022. godinu, sačinjen je na osnovu podataka, informacija i ocjena nadležnog organa državne uprave – Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, kao i podataka, izvještaja, informacija i ocjena, pribavljenih od strane lokalnih samouprava, državnih organa, javnih preduzeća i ostalih institucija koje učestvuju u realizaciji određenih segmenata uređenja prostora.

Prostor, kao jedan od najvažnijih resursa Crne Gore, je osnova za cjelokupni razvoj Države, za jačanje suštinske osmišljene upotrebe prostornih potencijala, kao i očuvanje raznolikosti predjela i biodiverziteta, pri čemu su regionalne posebnosti osnova za postizanje lokalnog, regionalnog i međunarodnog identiteta Crne Gore. Prostor je jedna od temeljnih vrijednosti svake države, pogotovu kod teritorijalno malih zemelja kakva je Crna Gora sa oko 620.000 stanovnika i površine približno 13.812 km² i ima sve prirodne preduslove koji bi mogli obezbijediti njegovu valorizaciju i kvalitetan ekonomski razvoj.

U politici planiranja prostora moraju se imati u vidu i opšte razvojne projekcije i ciljevi proistekli iz globalnog opredjeljenja ka evropskim integracijama, sa bliskom perspektivom punopravnog članstva u Evropskoj uniji. Do stupanja na snagu Lisabonskog ugovora - prostorno uređenje bilo je u isključivoj nadležnosti država članica. Nakon čega su prostorne politike postale zajednička nadležnost zemalja članica i Evropske komisije i primjenjeno na politiku planiranja prostora – to znači zahtjev za održivim razvojem, na kome se temelje osnovni ciljevi evropske razvojne politike: ekonomska, društvena i teritorijalna kohezija.

Glavni procesi i faktori koji utiču na prostorni razvoj naše Države su evropske integracije, tržišna ekonomija, brz razvoj informacione tehnologije, trendovi urbanizacije, demografske promjene, promjene klime i veća opšta ekološka svijest među stanovništvom. Sagledavanje različitih procesa i činjenica i organizovanje prostornog razvoja u smislu dugoročnih zahtjeva je moguće jedino ako se slijedi opredjeljenje za održivi razvoj.

Bitni preduslov sveukupnog ekonomskog razvoja, je kvalitetan i očuvan prostor, koji mora biti opremljen saobraćajnom, energetsom, komunalnom i dr. infrastrukturom, a mora zadovoljiti i funkcionalne i estetske kriterijume.

Infrastrukturni sistemi su uslov funkcionalnog korišćenja prostora. Crnogorski prostor ima sve prirodne preduslove koji bi mogli obezbijediti njegovu valorizaciju i kvalitetan ekonomski razvoj.

Krovni legislativni projekat u oblasti planiranja prostora sada je Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata („Službeni list CG“, br.64/17, 44/18, 63/18, 82/20 i 86/22) koji je Skupština Crne Gore donijela oktobra 2017.godine, nakon čega su uslijedile četiri izmjene zakonskih rješenja.

Iskustva država sa dugom demokratskom tradicijom ukazuju da je proces učešća javnosti jedan od najvažnijih uslova za kvalitetno planiranje prostora i sprovođenje politike u ovoj oblasti. Samo široko rasprostranjeno znanje i jačanje svijesti o uređenom društvu i uređenom prostoru, a planiranju prostora kao jednom od mehanizama ostvarenja tog cilja, vodi ka uravnoteženom, ravnomjernom i održivom razvoju države.

1. ANALIZA SPROVOĐENJA PLANSKIH DOKUMENATA

1.1. Izrada i donošenje planskih dokumenata

Odredbom člana 218 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata („Službeni list CG“, br. 64/17, 44/18, 63/18 i 82/20) propisano je da se državni i lokalni planski dokumenti predviđeni Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata („Službeni list CG“, br. 51/08, 34/11, 35/13 i 33/14) mogu, do donošenja plana generalne regulacije Crne Gore, izrađivati odnosno mijenjati po postupku propisanom ovim zakonom.

U skladu sa tim zakonskim određenjem, u toku 2022. godine, donijete su odluke o izradi 11 lokalnih planskih dokumenata, i to:

- Odluka o izradi Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana „Veliki pijesak“, opština Bar („Službeni list CG“, broj 146/22);
- Odluka o izradi Izmjena i dopuna Prostorno- urbanističkog plana Opštine Bar („Službeni list CG“, broj 146/22);
- Odluka o izradi Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana „Mahala“, opština Zeta („Službeni list CG“, broj 143/22);
- Odluka o izradi Izmjena i dopuna Prostorno- urbanističkog plana Opštine Pljevlja („Službeni list CG“, br. 124/22 i 136/22);
- Odluka o izradi Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana „Pobrežje- zona G“ u Glavnom gradu- Podgorica („Službeni list CG“, broj 129/22);
- Odluka o izradi Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana „Pobrežje- zone A, B i C“ u Glavnom gradu- Podgorica („Službeni list CG“, broj 128/22);
- Odluka o izradi Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana „Sutomore- centar“ opština Bar („Službeni list CG“, broj 128/22);
- Odluka o izradi Izmjena i dopuna Prostorno- urbanističkog plana Opštine Žabljak („Službeni list CG“, broj 128/22);
- Odluka o izradi Izmjena i dopuna Prostorno- urbanističkog plana Opštine Berane („Službeni list CG“, br. 48/22 i 49/22);
- Odluka o izradi Izmjena i dopuna Prostorno- urbanističkog plana Opštine Rožaje („Službeni list CG“, broj 45/22);
- Odluka o izradi Izmjena i dopuna Prostorno- urbanističkog plana Opštine Herceg Novi („Službeni list CG“, broj 10/22);

Takođe, donijete su 2 odluke o izmjeni i dopuni odluka o izradi, i to:

- Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o izradi Izmjena i dopuna Prostorno urbanističkog plana Glavnog grada Podgorice („Službeni list CG“, broj 133/22);
- Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o izradi Prostornog plana Crne Gore („Službeni list CG“, br. 24/22 i 151/22).

U toku iste godine, donijete su 2 odluke o izradi državnih planskih dokumenata, i to:

- Odluka o izradi Državne studije lokacije „Dio sektora 66- Modul II, III i VI“- Velika plaža, opština Ulcinj („Službeni list CG“, broj 2/22);
- Odluka o izradi Detaljnog prostornog plana za prostor koncesionog područja za izgradnju vjetroelektrane na lokalitetu Brajići- opštine Budva i Bar („Službeni list CG“, br. 48/22 i 49/22).

U toku 2022. godine, donijeti su sledeći planski dokumenti:

- Detaljni urbanistički plan „Spomen park Kruševac- zone A i E“ u Glavnom gradu Podgorica („Službeni list CG“, broj 138/22);
- Detaljni urbanistički plan „Drač- putnički terminal“ u Glavnom gradu Podgorica („Službeni list CG“, broj 25/22);
- Izmjene i dopune Prostorno-urbanističkog plana Opštine Bijelo Polje („Službeni list CG“, broj 96/22);
- Izmjene i dopune Prostorno- urbanističkog plana Opštine Andrijevića („Službeni list CG“, broj 89/22);
- Državna studija lokacije „Sektor 6“ (Bijela- Rt Sv. Neđelja) („Službeni list CG“, broj 67/22);

U izvještajnom periodu donijete su i odluke o prestanku važenja sledećih odluka:

- Odluka o prestanku važenja Odluke o izradi strateške procjene uticaja na životnu sredinu za Izmjene i dopune Prostornog plana posebne namjene za Durmitorsko područje („Službeni list CG“, broj 48/22);
- Odluka o prestanku važenja Odluke o izradi strateške procjene uticaja na životnu sredinu za Izmjene i dopune Detaljnog urbanističkog plana „Đuraševići“, opština Tivat („Službeni list CG“, broj 48/22);
- Odluka o prestanku važenja Odluke o izradi strateške procjene uticaja na životnu sredinu za Detaljni urbanistički plan „Lepetane“, opština Tivat („Službeni list CG“, broj 33/22);
- Odluka o prestanku važenja Odluke o izradi strateške procjene uticaja na životnu sredinu za Detaljni urbanistički plan „Pitomine“, opština Žabljak („Službeni list CG“, broj 33/22);
- Odluka o prestanku važenja Odluke o izradi Detaljnog urbanističkog plana „Pinješ- Borova šuma“, opština Ulcinj („Službeni list CG“, broj 31/22);
- Odluka o prestanku važenja Odluke o izradi Detaljnog urbanističkog plana „Hoteli i vile visoke kategorije“, Pinješ, opština Ulcinj („Službeni list CG“, broj 31/22);
- Odluka o prestanku važenja Odluke o izradi Urbanističkog projekta „Turistička zona- Lepetane“, opština Tivat („Službeni list CG“, broj 28/22);

Donijeto je 5 odluka o izradi strateške procjene uticaja na životnu sredinu:

- Odluka o izradi Strateške procjene uticaja Urbanističkog projekta za kompleks pravoslavnog hrama u Budvi na životnu sredinu („Službeni list CG“, broj 38/22);
- Odluka o izradi Strateške procjene uticaja Izmjena i dopuna Prostorno- urbanističkih plana Opštine Ulcinj na životnu sredinu („Službeni list CG“, broj 38/22);
- Odluka o izradi Strateške procjene uticaja Državne studije lokacije „Dio sektora 66- Modul II, III i VI“- Velika plaža, opština Ulcinj na životnu sredinu („Službeni list CG“, broj 34/22);
- Odluka o izradi Strateške procjene uticaja Prostorno- urbanističkog plana Opštine Budva na životnu sredinu („Službeni list CG“, broj 18/22);

- Odluka o izradi Strateške procjene uticaja Detaljnog prostornog plana za prostor koncesionog područja za eksploataciju mineralnih sirovina- Brskovo na životnu sredinu („Službeni list CG“, broj 18/22);

Članom 219 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata propisano je da planski dokumenti donijeti do stupanja na snagu ovog zakona, za koje je vrijeme na koje su donijeti isteklo, mogu se, do donošenja plana generalne regulacije Crne Gore, izrađivati i donositi po posebnom postupku propisanom članom 162c Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list Crne Gore", br. 51/08, 34/11, 35/13 i 33/14).

Ovaj postupak pokreće jedinica lokalne samouprave za čiju teritoriju se radi planski dokument, pod zakonom propisanim uslovima, a Ministarstvo daje saglasnost na predlog planskog dokumenta ukoliko je isti izrađen u skladu sa zakonom propisanim uslovima.

1.2. Revizija planske dokumentacije

U toku izvještajnog perioda, nastavljen je rad Savjeta za reviziju planskih dokumenata, koji vrši kontrolu kvaliteta planskih iz člana 217 i 218 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata u svim fazama izrade.

Savjet za reviziju planskih dokumenata, u izvještajnom periodu, revidovao je ukupno 10 planskih dokumenata, od čega 2 državna i 8 lokalnih planskih dokumenata. S tim u vezi, Ministarstvu je dostavljeno ukupno 7 izvještaja o reviziji nacrtu planskih dokumenata i 4 izvještaja sa javne rasprave.

U izvještajnom periodu Vlada CG je na sjednici od 6. septembra 2022. godine, donijela Odluku o imenovanju Savjeta za reviziju planskih dokumenata ("Službeni list CG" broj 112/22).

Na osnovu Odluke o imenovanju Savjeta za reviziju Prostornog plana Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 48/22 i 129/22), Savjet za reviziju Prostornog plana Crne Gore je 19.12.2022. godine, dao pozitivno Mišljenje na korigovani Koncept Prostornog plana Crne Gore. Prethodno je Koncept Prostornog plana dobio negativno mišljenje Savjeta, u septembru 2022. godine, nakon čega je korigovan i poslat ponovo Savjetu na mišljenje.

1.3. Registar planske i tehničke dokumentacije

Registar planske i tehničke dokumentacije (na web adresi: <http://www.planovidozvole.mrt.gov.me/>) predstavlja jedinstvenu bazu podataka o važećoj planskoj dokumentaciji na teritoriji Crne Gore. Ovo web rješenje omogućava zainteresovanoj javnosti uvid u objavljenu dokumentaciju. Implementacija rješenja omogućava jednostavnu pretragu po bilo kom kriterijumu (planskom dokumnetu/investitoru, katastarskoj parceli, urbanističkoj parceli i sl.) i istovremeno predstavlja „biblioteku“ planova i projekata.

U toku 2022. godine, u Registar planskih dokumenata unijeta su 2 planska dokumenata.

1.4. Glavni državni arhitekta i Urbanističko-arhitektonski konkursi za posebne atraktivne poslove

Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata („Službeni list Crne Gore“ br 64/17, 44/18, 63/18, 11/19, 82/20 i 86/22) utvrđene su nadležnosti glavnog državnog arhitekta na način što je članom 87 propisano da glavni državni arhitekta: 1) daje saglasnost na idejno rješenje arhitektonskog projekta zgrade, trga, skvera, šetališta ili gradskog parka u pogledu usaglašenosti sa: Smjernicama za oblikovanje i materijalizaciju objekta i osnovnim urbanističkim parametrima (indeks izgrađenosti, indeks zauzetosti, spratnost odnosno visina objekta i odnos prema građevinskoj liniji), 2) daje saglasnost na idejno rješenje arhitektonskog projekta privremenog objekta za koji se izrađuje glavni projekat koji je usklađen sa državnim smjernicama razvoja arhitekture, 3) izrađuje projektni zadatak na urbanistički projekat, 4) daje saglasnost na urbanistički projekat, 5) daje saglasnost na program privremenih objekata u dijelu oblikovanja i materijalizacije i 6) utvrđuje smjernice za usklađivanje spoljnog izgleda objekata iz člana 154 ovog zakona.

U izvještajnom periodu imenovano je 3 glavnih gradskih arhitekata i to za: Opštinu Ulcinj, Opštinu Budva I Opštinu Berane. Opštine Petnjica i Plav još uvijek nisu imenovale glavnog gradskog gradskog arhitektu.

U Direktoratu glavnog državnog arhitekta, je bilo 8 zahtjeva za slobodan pristup informacijama.

Treba imati u vidu da su Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata u članu 88 stav 2 proširena ovlašćenja državnog arhitekta ovog Direktorata u smislu davanja saglasnosti za zgrade bruto građevinske površine preko 3000m², hotele sa 4 ili 5*, rizorte i turistička naselja, kao i veća ovlašćenja u dijelu gledanja urbanističkih parametara u smislu indeksa izgrađenosti, indeksa zauzetosti, spratnosti. S tim u vezi, kao posledica većeg obima posla i veće odgovornost Direktorata glavnog državnog arhitekta, došlo je do produženja roka za odlučivanje po zahtjevima investitora. Tome treba dodati i najčešće dugu proceduru (traženje dopune zahtjeva, izjašnjenja o rezultatima ispitnog postupka) koja je imala uticaja na blagovremeno odlučivanje po zahtjevima (u roku od 15 dana).

U 2022. godini u **prvostepenom postupku podnijeta je 221 zahtjev**. Iz 2021. godine prenijeto je 24 zahtjeva. U 2022. godini **riješeno je 221 predmet**, a u 2023. godinu prenijeto je 41 predmeta. Ukupno je **izdato 150 saglasnosti na idejno rješenje**, dok je za **71 zahtjev saglasnost odbijena**. **Obustavljeno je 14 postupaka**, dok je **13 zahtjeva proslijeđeno glavnim gradskim arhitektama**.

U **drugostepenom postupku**, u izvještajnom periodu, rješavano je po žalbama na rješenja glavnog gradskog arhitekta, u skladu sa članom 88.stav 5. Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata i Zakona o upravnom postupku. U cilju ostvarivanja i zaštite prava, obaveza i pravnih interesa stranaka u postupku upravnog odlučivanja obezbijeđena je potpuna primjena načela i pravila upravnog postupka. Težilo se, tom smislu, da se odluke donose bez odugovlačenja u granicama propisanih rokova. U drugostepenom postupku, u propisanom **roku riješene su 42 žalbe**. Prvostepena rješenja se poništavana zbog povrede pravila postupka pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i povrede materijalnog prava.

Članom 54 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata („Službeni list CG“, br. 64/17, 44/18, 63/18, 11/19 i 82/20) propisano je da se izradu idejnog arhitektonskog rješenja, na osnovu kojeg se izrađuje tehnička dokumentacija, obavezno raspisuje javni konkurs za objekte za potrebe državnih organa, lokalne samouprave, zdravstvenih, prosvjetnih, naučnih, kulturnih, sportskih i objekata socijalne zaštite koji su u državnoj svojini. Stavom 2 ovog člana propisano je da predmetne konkurse raspisuje i sprovodi Ministarstvo.

U toku 2022. godine raspisan je Međunarodni Konkurs za idejno arhitektonsko rješenje Centra za prihvat životinja sa CITES liste i ZOO vrta sa pripadajućom zonom u Beranama. Kako su u propisanom roku pristigla samo dva konkursna rada, a raspisom Konkursa je bilo propisano da je minimalni broj pristiglih radova tri, donijeta je Odluka o obustavi konkursnog postupka za izbor idejnog arhitektonskog rješenja centra za prihvat životinja sa CITES liste i ZOO-vrta sa pripadajućom kontakt zonom u Beranama.

2. OCJENA SPROVEDENIH MJERA I NJIHOV UTICAJ NA UPRAVLJENJE PROSTOROM

2.1. Implementacija Zakona

Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata je krovni legislativni dokument u oblasti planiranja prostora i izgradnje objekata, koji je Skupština Crne Gore donijela oktobra 2017. godine, nakon čega su uslijedile dvije izmjene 2018. godine, jedna 2020. godine, jedna 2022. godine i jedna 2023. godine – tako da sada predstavlja kodifikaciju propisa koji se odnose na planiranje prostora, izgradnju i legalizaciju objekata.

Imajući u vidu da oblasti koje se uređuju ovim zakonom predstavljaju posebne funkcionalne i sadržinske cjeline – pristupilo se pripremi posebnih zakona o planiranju prostora, izgradnji objekata i legalizaciji.

Budući da planiranje prostora predstavlja jedno od osnovnih polazišta sveukupnog ekonomskog i društvenog razvoja Crne Gore, procijenjeno je, s tim u vezi, da dosadašnju politiku planiranja prostora treba značajno reformisati. Ovo tim prije što, iako je od donošenja Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata proteklo skoro šest godina - sistem odnosno politika planiranja prostora, uspostavljena ovim zakonom nije zaživjela, već velikim dijelom sistem funkcioniše kroz prelazna zakonska rješenja.

Kada je u pitanju oblast planiranja prostora, redefinisanje politike predviđeno Nacrtom zakona o planiranju prostora, koji je prošao javnu raspravu, se, prvenstveno, odnosi na decentralizaciju poslova planiranja prostora, institucionalizaciju izrade planskih dokumenata, smanjenje administrativnih procedura pri sprovođenju planskih dokumenata (uspostavljanje Geoportala sa utu), obavljanje djelatnosti, zatim na instrumente sprovođenja planskih dokumenata, građevinsko zemljište, uspostavljanje inspekcijskog nadzora i dr.

Novim zakonskim rješenjima sadržanim u Nacrtu zakona o planiranju prostora predlaže se, pored ostalog, decentralizacija planiranja prostora, za razliku od važećih rješenja prema kojim je planiranje prostora u isključivoj nadležnosti Države, kroz donošenje samo dva planska dokumenta Prostornog plana Crne Gore i Plana gederalne regulacije Crne Gore.

Imajući u vidu ovaj pristup obradi nove legislative nije se nastavilo sa izradom PGR-a.

Izmjenama i dopunama Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata u 2020. godini, između ostalog, izvršena je izmjena člana 239 Zakona koji predstavlja osnov za donošenje opštinske odluke o naknadi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta kao prihoda jedinice lokalne samouprave, čime je proizašla potreba za donošenjem novih odluka.

Nastavljeno je usaglašavanje propisa jedinica lokalne samouprave kojima se uređuje komunalno opremanje građevinskog zemljišta sa Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata. Tako je,

saglasno članu 239 stav 19 Zakona, pored do sada za 11 opština (Kolašin, Šavnik, Petnjica, Plužine, Andrijevica, Gusinje, Ulcinj, Tivat, Berane, Žabljak i Kotor) Vlada u 2022. godini dala saglasnost na izmjene i dopune Odluke Opštine Rožaje. **Opština Budva, ni nakon 5 godina i pored pismenih upozorenja, nikada nije dostavila predlog Odluke.**

Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata propisana je obaveza za jedinice lokalne samouprave da donesu Program privremenih objekata koji, pored ostalog, sadrži i zone, vrstu, oblik i dimenzije privremenih objekata. Program se, prema odredbi člana 222 ovog zakona, trebao donijeti u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, a do donošenja Programa primjenjivaće se propisi jedinice lokalne samouprave o privremenim objektima donijeti do stupanja na snagu ovog zakona odnosno propisi jedinice lokalne samouprave o privremenim objektima koji se donesu do 31.12.2019. godine, kao i odredbe čl. 115 i 116 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata („Službeni list CG“, br. 51/08, 34/11, 35/13 i 33/14).

Rok propisan članom 222 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata za donošenje Programa je istekao 14. oktobra 2018. godine. Program privremenih objekata donosi jedinica lokalne samouprave, po prethodno pribavljenoj saglasnosti Ministarstva i organa državne uprave nadležnog za turizam i organa uprave nadležnih za zaštitu kulturnih dobara i zaštitu životne sredine u odnosu na zaštićena područja, kao i organa uprave nadležnog za saobraćaj u odnosu na privremene objekte uz državni put i organa lokalne uprave nadležnog za saobraćaj u odnosu na privremene objekte uz opštinski put.

U toku 2022. godine, Ministarstvo je nastavilo sa razmatranjem i davanjem saglasnosti na programe privremenih objekata jedinica lokalne samouprave, a shodno članu 116 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata.

Ministarstvu je dostavljeno na saglasnost 5 programa privremenih objekata, i to izmjene i dopune važećih programa privremenih objekata za opštine: Kolašin, Cetinje, Kotor, Nikšić i Glavni grad Podgorica.

Izmjene i dopune Programa privremenih objekata Opštine Nikšić su vraćene na doradu, dok je na 4 izmjene i dopune programa data saglasnost (Glavni grad Podgorica, Cetinje, Kotor i Kolašin).

Opština Plav i Opština Petnjica, nisu dostavile svoj Program Ministarstvu na saglasnost ni nakon 4 godine od isteka zakonskog roka.

U Direktoratu za planiranje prostora i informacione sisteme, u okviru Direkcije za izdavanje urbanističko-tehničkih uslova vrše se poslovi izdavanja urbanističko- tehničkih uslova na osnovu člana 74 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list CG", br. 64/17, 44/18, 63/18, 82/20, 86/22 i 4/23) i isti imaju karakter uvjerenja u skladu sa članom 33 Zakona o upravnom postupku ("Službeni list CG", br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17).

Osim toga, u ovoj direkciji izdaju se izvodi iz državnih planskih dokumenata, kao i mišljenja po zahtjevu stranaka, mišljenja, tumačenja, uputstava i upozorenja opštinskim sekretarijatima i drugim organa kojima su povjereni poslovi za izdavanje urbanističko-tehničkih uslova, kao i drugi poslovi vezani za izdavanje urbanističko-tehničkih uslova.

Rok za izdavanje UTU-a je 20 dana od dana podnošenja zahtjeva zainteresovanog lica. Međutim, ovaj rok često nije moguće ispoštovati zbog kašnjenja organa za tehničke uslove sa dostavljanjem uslova koji su neophodni za izradu tehničke dokumentacije, a koje Ministarstvo pribavlja po službenoj dužnosti. Naime, članom 74 stav 5 Zakona propisano je da uslove koje prema posebnim propisima izdaje organ za tehničke uslove, a koji su neophodni za izradu tehničke dokumentacije, kao i list nepokretnosti i kopiju katastarskog plana, pribavlja Ministarstvo.

Takođe, izdavanje urbanističko-tehničkih uslova i izvoda iz državnih planskih dokumenata u toku 2022. godine umnogome je bilo otežano zbog sajber napada na tehničku infrastrukturu Vlade Crne Gore. Mnogi servisi neophodni za izdavanje navedenih dokumenata nijesu i dalje dostupni: katalog propisa, DWG formati dokumenata, pojedini elektronski servisi Uprave za katastar i državnu imovinu, službena arhiva (pojedinačni podaci iz računara koji su dati na obradu-čišćenje) i nijesu vraćeni, spoljni memorijski uređaji: USB memorija i kartica, CD i DVD koji i dalje ne mogu da se koriste.

Zahtjev za izdavanje urbanističkog tehničkih uslova propisan je Pravilnikom o obrascima zahtjeva, prijava i izjava u postupku izgradnje objekata („Službeni list CG”, br. 70/17, 60/18, 47/19, 102/20 i 4/22), dok je Pravilnikom o obrascu za izdavanje urbanističko- tehničkih uslova („Službeni list CG”, broj 70/17) propisan obrazac na kojem se izdaju urbanističko- tehnički uslovi.

Ministarstvo izdaje urbanističko- tehničke uslove za: složene inženjerske objekte, zgrade bruto građevinske površine 3000 m² i više, hotele, turistička naselja sa najmanje četiri ili pet zvjezdica i turističke rizorte, objekte za koje se obavezno raspisuje javni konkurs za izradu idejnog arhitektonskog rješenja, trg, skver, šetalište i gradski park, dok je izdavanje urbanističko- tehničkih uslova za ostale vrste objekata, povjereno Glavnom gradu, Prijestonici i opštinama, u skladu sa Uredbom o povjeravanju dijela poslova Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma jedinicama lokalne samouprave (“Službeni list CG”, br. 87/18, 28/19, 75/19, 116/20, 141/21 i 151/22).

U izvještajnom periodu: izdato je 260 urbanističko- tehnička uslova, potvrđeno je važenje 12 urbanističko-tehnička uslova iz ranijeg perioda, izdato je 12 zahtjeva za izmjenu i dopunu urbanističko-tehničkih uslova, 51 zahtjev izdata su obavještenja o nemogućnosti izdavanja urbanističko-tehničkih uslova zbog nepostojanja planskog osnova, 56 zahtjeva za izdavanje utu prosljeđeno je na nadležnost organima (opštinama, JPMD ili JPNPCG), kojima su povjereni Uredbom o povjeravanju dijela poslova Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma jedinicama lokalne samouprave i Uredbom o povjeravanju dijela poslova Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Javnom preduzeću za upravljanje morskim dobrom Crne Gore i Javnom preduzeću za nacionalne parkove Crne Gore (“Službeni list CG”, br. 87/18, 75/19, 116/20, 141/21 i 151/22).

U skladu sa članom 74, stav 6 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata, donešeno je 24 rješenja o obustavi postupka i 1 rješenje o ispravci greške. U skladu sa odredbama Zakona o upravnom postupku doneseno je 4 rješenja o odbijanju zahtjeva, kao i 3 dostave spisa predmeta Upravnom sudu po žalbama u drugostepenom postupku. Data su 33 mišljenja (tumačenja , uputstva ili upozorenja)po zahtjevu stranaka ili sekretarijata ili drugih organa, kao i 14 Urbanističkih obrazloženja u drugostepenom postupku po žalbama na rješenja nadležnih opštinskih sekretarijata. Rješavanje 61 zahtjeva prenešeno je u 2023. godinu.

U skladu sa članom 220a Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata, do donošenja plana generalne regulacije Crne Gore, organ lokalne uprave, za prostor u granicama lokalnog planskog dokumenta odnosno Ministarstvo, za prostor u granicama državnog planskog dokumenta, izdaje izvod iz planskog dokumenta, i isti imaju karakter uvjerenja u skladu sa članom 33 Zakona o upravnom postupku. Rok za izdavanje izvoda je 8 dana od dana podnošenja zahtjeva. Direktorata za planiranje i uređenje prostora u izvještajnom periodu izdao je 40 izvoda iz planskog dokumenta.

Članom 218a Zakona propisano je da do donošenja Plana generalne regulacije Crne Gore, za izgradnju objekta za potrebe državnih organa i bezbjednosnih službi, obrazovanja, nauke, zdravstva, socijalnog staranja, socijalnog stanovanja, sporta i kulture, energetike, eksploatacije mineralnih sirovina, hotel, turističko naselje odnosno turistički rizort, objekat za potrebe graničnog prelaza i

infrastrukturni objekat, na zemljištu u državnoj svojini, urbanističko-tehnički uslovi mogu se izdati aktom Vlade u skladu sa planskim dokumentom višeg reda, a po prethodno pribavljenom mišljenju organa državne uprave nadležnih za zaštitu životne sredine, poljoprivredu i šumarstvo, organa uprave nadležnog za zaštitu kulturnih dobara, jedinice lokalne samouprave na kojoj se zemljište nalazi i pravnih lica nadležnih za uslove priključenja na infrastrukturu. U skladu sa tim, ovo Ministarstvo je pripremilo, a Vlada Crne Gore utvrdila 5 urbanističko-tehničkih uslova u 2022. godini, i to za:

1. Rekonstrukciju objekta Kliničkog centra Crne Gore – Klinika za onkologiju;
2. Izgradnju turističkog objekta u zahvatu PPPN NP "Prokletije", Opština Gusinje;
3. Izgradnju objekta socijalnog stanovanja – Dječija kuća, Podgorica;
4. Izgradnju hidrotehničkih objekata za spajanje akumulacija Krupac I Slano, Opština Nikšić;
5. Izgradnju kompleksa obrazovnih sadržaja koji obuhvataju srednje stručno obrazovanje fizioterapije, fakultetski sadržaj za primijenjenu fizioterapiju I osnovno obrazovanje, Opština Herceg Novi

U avgustu 2022. godine usvajanjem Izmjena i dopuna Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata („Sl. List CG“ br. 86/22), članom 218c propisano je da se do donošenja PGR-a, u cilju podsticanja izgradnje objekata za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora, na zemljištu ili objektima u državnoj ili privatnoj svojini, na zahtjev vlasnika zemljišta ili objekata, mogu izdati urbanističko-tehnički uslovi aktom Vlade, a po prethodno pribalvjenim mišljenjima organa državne uprave nadležnih za životnu sredinu, poljoprivredu, šumarstvo, zaštitu kulturnih dobara i pravnih lica nadležnih za uslove priključenja na infrastrukturu. Tako je u 2022. godini u skladu sa članom 218c Vlada utvrdila 4 UTU-a za izgradnju elektrana iz obnovljivih izvora energije, i to:

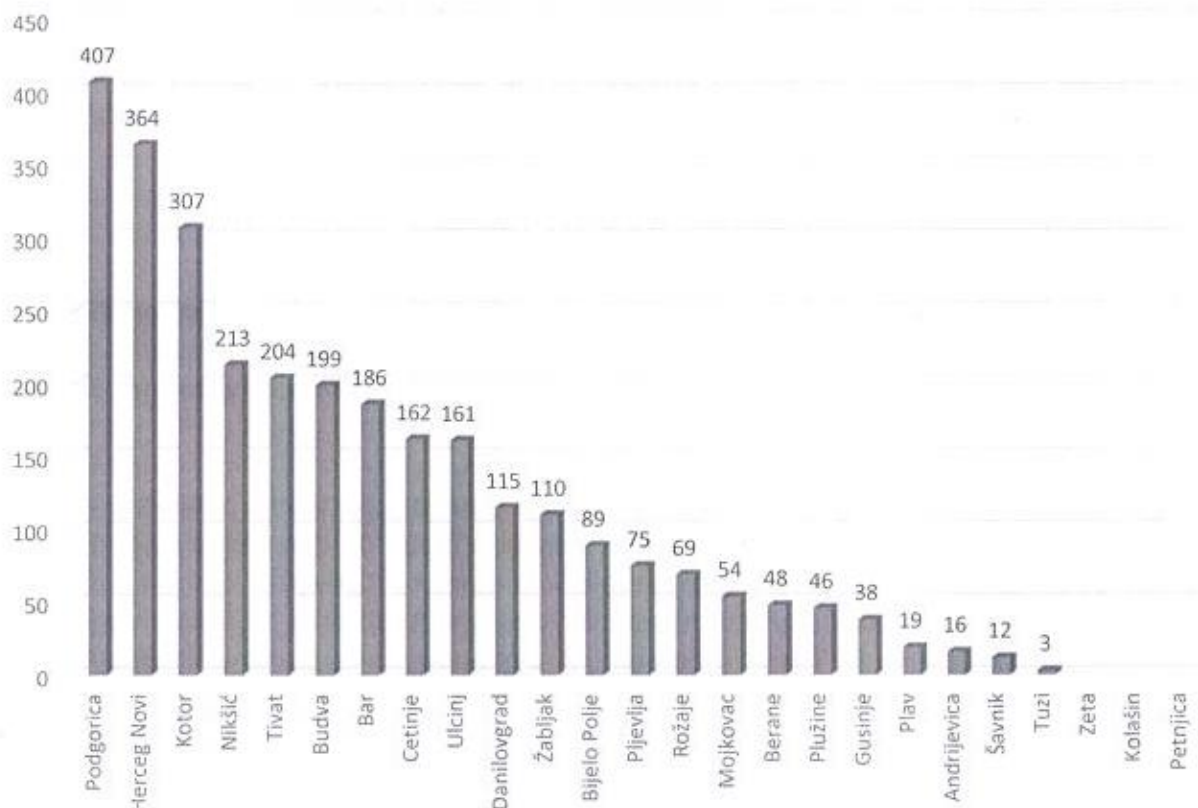
1. UTU za izgradnju solarne elektrane, po zahtjevu advokata Miloša Komnenića iz Advokatske kancelarije zastupnika SUNRISE EUROPE. (utvrđeno na Vladi 28.12.2022) – lokacija Šavnik
2. UTU za izgradnju solarne elektrane, po zahtjevu „Obnovljivi izvori energije“ d.o.o. Podgorica (utvrđeno na Vladi 28.12.2022) - lokacija Cetinje
3. UTU za izgradnju solarne elektrane po zahtjevu M ENERGY (utvrđeno na Vladi 15.12.2022) - lokacija Cetinje
4. UTU za izgradnju vjetro elektrane po zahtjevu Marijane Andrić Marijanović (utvrđeno na Vladi 15.12.2022) – lokacija Pljevlja

2.2. Urbanističko-tehnički uslovi povjereni lokalnim samoupravama

U skladu sa Uredbom o povjeravanju dijela poslova Ministarstva održivog razvoja i turizma jedinicama lokalne samouprave („Službeni list Crne Gore“, br. 87/18, 28/19, 75/19 i 116/20), poslovi izdavanja urbanističko-tehničkih uslova, osim za složene inženjerske objekte, povjereni su: Glavnom gradu Podgorica, Prijestonici Cetinje i opštinama: Andrijeвица, Bar, Berane, Bijelo Polje, Budva, Gusinje, Danilovgrad, Kolašin, Kotor, Mojkovac, Nikšić, Petnjica, Plav, Plužine, Pljevlja, Rožaje, Tivat, Tuzi, Ulcinj, Herceg Novi i Šavnik.

Shodno navedenoj uredbi, tokom izvještajnog perioda, **jedinice lokalne samouprave su izdale 2897 urbanističko-tehničkih uslova, s tim da opštine Kolašin i Petnjica nisu dostavile podatke za cjelokupnu 2022. godinu.**

Izdati UTU u 2022. godini

Lokalne uprave koje su u 2022. godini, izdale najviše UTU-a su: Podgorica – 407, Herceg Novi – 364, Kotor – 307, Nikšić – 213, Tivat – 204, Budva – 199, Bar – 186, Cetinje – 162, Ulcinj – 161, Danilovgrad – 115 i Žabljak – 110.

U situaciji, kada uslov izgradnje nije više, osim za složene inženjerske objekte, izdata građevinska dozvola, već prijava građenja i propisana dokumentacija – uspostavljanje organa za tehničke uslove je od izuzetne važnosti za planiranje prostora i izdavanje što detaljnijih i sveobuhvatnijih urbanističko – tehničkih uslova, na osnovu kojih se izrađuje tehnička dokumentacija. Kao organi za tehničke uslove definisani su svi organi državne uprave, organi lokalne uprave i pravna lica koja u postupku izrade planskog dokumenta i tehničke dokumentacije dostavljaju neophodne tehničke uslove, podloge, mišljenja, saglasnosti i druge dokaze potrebne za planiranje i izgradnju.

Organ za tehničke uslove u toku procedure izrade planskih dokumenata, najprije, daje mišljenje na nacrt planskog dokumenta a, zatim, saglasnost na predlog planskog dokumenta – čime se, ustvari, vrši provjera o statusu prethodno datog mišljenja.

U cilju unapređenja kvaliteta prostornog i arhitektonskog oblikovanja i stvaranja visokovrijednog izgrađenog prostora, kao i stvaranja uslova za unapređenje kvaliteta izgrađene sredine, očuvanja identiteta i prepoznatljivosti prirodnog i kulturnog predjela i podsticanja održivog razvoja Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata propisano je da Vlada donosi Državne smjernice razvoja arhitekture. Ove smjernice sadrže, naročito: preporuke oblikovanja i materijalizacije objekata, u odnosu na ambijentalna svojstva područja i u fazi su izrade. Do donošenja Državnih smjernica

razvoja arhitekture primjenjuju se uslovi iz planskog dokumenta koji se odnose na oblikovanje i materijalizaciju objekta (član 215 Zakona).

Analiza stanja uređenja prostora u Crnoj Gori, nesumnjivo ukazuje na određene probleme, koji utiču na stanje u prostoru, a koji se, prije svega, odnose na:

- neuspostavljeni informacijski sistem i dokumentacionu osnovu o prostoru;
- nedostatak ažurnih podloga za izradu planske dokumentacije;
- dugotrajnu izradu planskih dokumenata u prelaznom periodu do donošenja Plana generalne regulacije;
- bespravna gradnja;
- nedovoljna infrastrukturna opremljenost i sl.

U tom cilju, u narednom periodu, neophodno je:

- kompletiranje digitalnog katastra nepokretnosti i uspostavljanje katastra podzemnih instalacija
- unaprijediti administrativne kapacitete urbanističko – građevinske inspekcije;
- uspostaviti informacijski sistem o prostoru u cilju efikasnijeg uređenja prostora;
- sprovesti legalizaciju objekata;
- donijeti Prostorni plan Crne Gore do 2040.g.;
- ubrzati proces izrade započete prostorno planske dokumentacije;
- donijeti Državne smjernice razvoja arhitekture;
- inkorporirati Novu urbanu agendu u nacionalno zakonodavstvo, urbanističku i planersku praksu;
- podsticati ravnomjerni ekonomski razvoj;
- stvoriti uslove za jačanje ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije (Lisabonski ugovor, drugi evropski dokumenti koji se odnose na prostorno planiranje);
- težiti da se što veće površine poljoprivrednog zemljišta privedu osnovnoj namjeni odnosno poljoprivrednoj proizvodnji;
- obezbijediti stručno usavršavanje kadrova.

3. UTICAJ SEKTORSKIH POLITIKA NA OBLAST PLANIRANJA I AKTIVNOSTI DRUGIH PRAVNIH LICA NA POSLOVIMA VEZANIM ZA PLANIRANJE

Sektorske politike moraju biti usklađene, što pretpostavlja međusobnu usklađenost zakonodavstva i strateških dokumenata, te permanentnu koordinaciju i komunikaciju pri izradi i sprovođenju propisa. U ovom dijelu dat je prikaz sektorskih politika u mjeri u kojoj iste imaju uticaj na politiku uređenja prostora.

3.1. GRAĐEVINARSTVO

3.1.1 Stanje u oblasti građevinarstva

Vrijednost izvršenih građevinskih radova u prvom kvartalu 2022. godine manja je za 5,2% u odnosu na prvi kvartal 2021. godine, dok je za 17,8% manja u odnosu na četvrti kvartal 2021. godine. Izvršeni efektivni časovi ostvareni na gradilištima u prvom kvartalu 2022. godine manji su za 6,1% u odnosu na prvi kvartal 2021. godine, dok su za 6,3% manji u odnosu na četvrti kvartal 2021. godine.

Vrijednost izvršenih građevinskih radova u drugom kvartalu 2022. godine veća je za 1,5% u odnosu na drugi kvartal 2021. godine, dok je za 8,5% veća u odnosu na prvi kvartal 2022. godine.

Izvršeni efektivni časovi ostvareni na gradilištima u drugom kvartalu 2022. godine manji su za 0,3% u odnosu na drugi kvartal 2021. godine, dok su za 4,0% veći u odnosu na prvi kvartal 2022. godine¹.

Vrijednost izvršenih građevinskih radova u trećem kvartalu 2022. godine manja je za 5,4% u odnosu na treći kvartal 2021. godine, dok je za 0,3% manja u odnosu na drugi kvartal 2022. godine. Izvršeni efektivni časovi ostvareni na gradilištima u trećem kvartalu 2022. godine manji su za 3,0% u odnosu na treći kvartal 2021. godine, dok su za 0,9% manji u odnosu na drugi kvartal 2022. godine¹.

Vrijednost izvršenih građevinskih radova u četvrtom kvartalu 2022. godine manja je za 8,1% u odnosu na četvrti kvartal 2021. godine, dok je za 3,3% veća u odnosu na treći kvartal 2022. godine. Izvršeni efektivni časovi ostvareni na gradilištima u četvrtom kvartalu 2022. godine manji su za 2,2% u odnosu na četvrti kvartal 2021. godine, dok su za 1,3% veći u odnosu na treći kvartal 2022. godine².

3.1.2 Propisi u oblasti građevinarstva pripremljeni/usvojeni/donešeni u 2022. godini

Zakoni:

- Predlog Zakona o izmjenama i dopunama zakona o građevinskim proizvodima sa tabelama o ocjeni usaglašenosti sa Regulativom 305/2011 Evropskog Parlamenta i Savjeta o utvrđivanju harmonizovanih uslova za stavljanje na tržište građevinskih proizvoda i prestanku važenja Direktive savjeta 89/106 poslat Evropskoj Komisiji na mišljenje.

Pravilnici:

- Pravilnik o izmjeni Pravilnika o tehničkim zahtjevima za zidane konstrukcije („Službeni list Crne Gore”, br. 83/22);
- Pravilnik o izmjeni Pravilnika o tehničkim zahtjevima za aluminijumske konstrukcije („Službeni list Crne Gore”, br. 83/22)
- Pravilnik o izmjeni Pravilnika o tehničkim zahtjevima za čelične konstrukcije („Službeni list Crne Gore”, br. 83/22);
- Pravilnik o izmjeni Pravilnika o tehničkim zahtjevima za spregnute konstrukcije od čelika i betona („Službeni list Crne Gore”, br. 83/22);
- Pravilnik o izmjeni Pravilnika o tehničkim zahtjevima za drvene konstrukcije („Službeni list Crne Gore”, br. 83/22);
- Pravilnik o izmjeni Pravilnika o tehničkim zahtjevima za betonske konstrukcije („Službeni list Crne Gore”, br. 83/22).

Navedenim izmjenama pravilnika produžen je rok paralelne primjene pravilnika kojima se uređuju tehnički zahtjevi za projektovanje građevinskih konstrukcija naslijeđenih iz bivših jugoslovenskih država i eurokodova evropskih standarda za proračun građevinskih konstrukcija koje je usvojio Institut za standardizaciju.

- Pravilnik o načinu vrednovanja stručnog usavršavanja ovlašćenog inženjera odnosno revizora („Službeni list Crne Gore”, br. 89/22).

¹ Izvor podataka MONSTAT

² Izvor podataka MONSTAT- preliminarni podaci

- Pripremljeni su i predlozi pravilnika: Predlog pravilnika o izmjenama Pravilnika o izgledu i sadržaju izjave o svojstvima građevinskog proizvodima, Predlog pravilnika o izmjeni Pravilnika o sadržaju sistema ocjene građevinskog proizvoda i Predlog pravilnika o izmjenama i dopuni Pravilnika o načinu označavanja građevinskog proizvoda koji su dobili pozitivno mišljenje Sekretarijata za zakonodavstvo i biće objavljeni nakon dobijanja pozitivnog mišljenja Evropske komisije.

3.1.3 Ostale aktivnosti u oblasti građevinarstva

Izdavanje građevinskih i upotrebni dozvola, slobodni pristup informacijama, drugostepeni postupci i upravni sporovi

3.1.3.1 Izdavanje građevinskih dozvola

Shodno Zakonu o planiranju prostora i izgradnji objekata („Sl.list CG" br. 64/17, 44/18, 63/18, 82/20, 86/22 i 4/23) u Direkciji za izdavanje dozvola izdaju se građevinske i upotrebne dozvole za složene inženjerske objekte definisani članom 172 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata.

Takođe, shodno članu 227 Zakonu o planiranju prostora i izgradnji objekata izdaju se i upotrebne dozvole na osnovu Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata, za objekte koji su građeni na osnovu građevinskih dozvola izdatih prije stupanja na snagu Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata.

Za ove objekte za koju je Ministarstvo izdalo građevinsku dozvolu rješenjem formira i komisiju za tehnički pregled objekta, što po važećem zakonu to nije slučaj, već zavisno od djelatnosti koja se obavlja u složenom inženjerskom objektu, nadležno ministarstvo rješenjem imenuje vršioca tehničkog pregleda.

U 2022. godini je podnijeto 17 zahtjeva za izdavanje građevinskih dozvola.

Pregled donijetih upravnih akata za 2022.godinu u postupku izdavanja građevinskih dozvola za složene inženjerske objekte

Donijeto:	broj
Rješenja o izdavanju građevinske dozvole	5
Rješenja o odbijanju zahtjeva za izdavanje građevinske dozvole	7
Rješenje o odbijanju predloga za ponavljanje postupka za izdavanje građevinske dozvole	1
Ukupno donijeto rješenja	13

U 2023.godinu prenijeto je ukupno 6 predmeta za izdavanje građevinskih dozvola za složene inženjerske objekte i to:
iz 2020.godine 2 predmeta a iz 2022.godine 4 predmeta

3.1.3.2 Izdavanje upotrebnih dozvola

U 2022. godini je podnijeto 33 zahtjeva za izdavanje upotrebnih dozvola.
Pregled donijetih upravnih akata za 2022.godinu u postupku izdavanja upotrebnih dozvola

Donijeto:	broj
Rješenja o izdavanju upotrebne dozvole	21
Rješenja o imenovanju vršilaca tehničkog pregleda	2
Rješenja o odbijanju zahtjeva za izdavanje upotrebne dozvole	2
Rješenja o obustavljanju zahtjeva za izdavanje upotrebne dozvole	1
Ukupno donijeto rješenja	26

U 2023.godinu prenijeto je ukupno 29 predmeta za izdavanje upotrebnih dozvola i to: iz predhodnih godina od 2012-2021.godine je prenijeto 22 predmeta i 7 predmeta iz 2022.godine.

3.1.3.3 Slobodan pristup informacijama

U izvještajnom periodu ovom direktoratu su podnijeta 37 zahtjeva za slobodan pristup informacijama, od kojeg broja je 21 zahtjev usvojen; 8 zahtjeva je odbijeno; 2 zahtjeva su u jednom dijelu usvojena, a u drugom odbijena, u jednom predmetu stranka je obaviještena da je tražena informacija javno objavljena i 5 zahtjeva je prosljeđeno na nadležnost drugom organu. U jednom predmetu izjavljena je žalba i ista je odbijena.

3.1.3.4 Drugostepeni postupci

U dijelu koji se odnosi na prvostepena rješenja lokalnih samouprava, kojima se odbijaju zahtjevi za izdavanje urbanističko-tehničkih uslova - član 74 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata („Službeni list Crne Gore“, br. 64/17, 44/18, 63/18, 82/20, 86/22 i 4/23), a po kojima je ovaj direktorat postupao u drugostepenom postupku u prethodnim godinama podnijete su dvije tužbe, koje su usvojene i isti su u radu.

3.1.3.5 Upravni sporovi

Pregled upravnih sporova u 14 predmeta koji su pred Upravnim sudom Crne Gore u toku 2022.godine, postupljeno je na sljedeći način:

- **tri** tužbe su odbijene i potvrđeno rješenje ovog Ministarstva;
- **tri** predmeta su obustavljena i rješenje ovog Ministarstva je ostalo na snazi;
- **jedan** predmet je vraćen na ponovni postupak tj. tužba tužioca je usvojena, postupak je u toku;
- u **osam** predmeta Upravni sud nije donio presudu (iz predhodnih godina 2016-2021 - predmeta **7** i **jedan** predmet iz 2022. godine).

Takođe,

- Za **jedan** predmet je pokrenut postupak, na zahtjev tužioca, pred Vrhovnim sudom Crne Gore za preispitivanje presude Upravnog suda Crne Gore i

- U **jednom** predmetu Vrhovni sud je odbio zahtjev za preispitivanja presude Upravnog suda Crne Gore.

3.1.3.6. Ostale upravne aktivnosti

Ovaj direktorat je dao i 2 mišljenja na Odluke o komunalnim taksama i Odluke o administrativnim lokalnim samouprava.

U Direktoratu za građevinarstvo vrši se imenovanje tijela za ocjenu i provjeru postojanosti svojstava građevinskih proizvoda u skladu sa Zakonom o građevinskim proizvodima („Službeni list Crne Gore“, br. 18/14 i 51/17). Donijeto je jedno rješenje po zahtjevu za imenovanje tijela za ocjenu i provjeru postojanosti svojstava građevinskih proizvoda, shodno članu 32 i 33 Zakona o građevinskim proizvodima koji je prenijet iz prethodne godine.

U izvještajnom periodu podniet je jedan zahtjev za priznavanje inostrane isprave shodno Zakonu o građevinskim proizvodima, koji je prenijet u 2023.godinu.

3.1.4 Sprovođenje Akcionog plana za implementaciju eurokodova

Inženjerska komora Crne Gore nastavila aktivnosti na obukama inženjera za primjenu eurokodova za proračun građevinskih konstrukcija.

Proračun građevinskih konstrukcija u skladu sa eurokodovima može da se vrši od 1. avgusta 2019.godine.

U periodu od 1. avgusta 2019. godine do 1. januara 2023. godine za proračun građevinskih konstrukcija mogu se primjenjivati i propisi naslijeđeni iz bivših zajedničkih jugoslovenskih država.

3.1.5 Realizaciji Akcionog plana za zajedničko regionalno tržište 2021-2024-u okviru CEFTA sporazuma

Potpisan Sporazuma o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za doktore medicine, doktore stomatologije i arhitekte u skladu sa Srednjoevropskim sporazumom o slobodnoj trgovini („CEFTA“).

3.1.6 Pristupačnost objekata za lica sa invaliditetom

Akcioni plan prilagođavanja objekata u javnoj upotrebi za pristup, kretanje i upotrebu licima smanjene pokretljivosti i licima sa invaliditetom

U cilju prilagođavanja objekata licima sa invaliditetom, shodno Akcionom planu 2018, Uprava za imovinu izvela je radove na objektima Administrativne zgrade državnih organa–Zgrada “Vektre”, Ministarstva prosvjete, Ministarstva održivog razvoja i turizma, Direkcije za saobraćaj Podgorica i Ministarstva kulture na Cetinju. Radovi na prilagođavanju objekta Vlade Crne Gore su u toku.

Navedenim Akcionim planom Uprava javnih radova zadužena je za izradu tehničke dokumentacije (izrada i revizija Glavih projekata) za prilagođavanje slijedećih objekata: Zgrada Predsjednika Crne Gore u Podgorici, Stara zgrada Vlade u Podgorici, Uprava carina u Podgorici, Zgrada državnih organa u Mojkovcu, Zgrada Direkcije za saobraćaj u Podgorici, Zgrada Ministarstvo kulture na Cetinju. Izrada i revizija Glavnih projekata prilagođavanja završena je za sve objekte, izuzev objekta Zgrada Predsjednika Crne Gore

Za objekat Zgrada Predsjednika Crne Gore urađeno je Idejno rješenje i dostavljeno Upravi za katastar I državnu imovinu kao korisniku na saglasnost. Uprava za katastar I državnu imovinu je obavijestila upravu javnih radova, da je za predmetni objekat potrebno pribaviti mišljenje od Uprave za zaštitu kulturnih dobara, u interesu očuvanja i zaštite eventualnih kulturnih vrijednosti predmetnog objekta,

Zgrada državnih organa u Mojkovcu i Uprave carina u Podgorici završene su i izvršena je primopredaja istih u decembru 2022. godine. Vrijednost izvedenih radova za objekat Uprave carina iznosi 58.454,27€ a zgrade državnih organa u Mojkovcu 58.507,71€. Usluga stručnog nadzora iznosila je 6.050,00€.

Objekat Stara zgrada Vlade realizuje se preko Delegacije Evropske Unije u Podgorici u okviru IPA 2018 i radovi su u toku.

3.2 PRIRODA I EKOLOGIJA

Zaštita prirode

U 2022. godini proglašena su dva zaštićena područja u Crnoj Gori i to:

- Odlukom Vlade Crne Gore 22. juna 2022. godine, Park šuma Gorica, koja se nalazi na teritoriji Glavnog grada Podgorica, proglašena je zaštićenim područjem pod nazivom **Spomenik prirode „Park šuma Gorica“**.
- Plaža Pržno u opštini Tivat, prethodno zaštićena kao Rezervat prirodnog predjela, nakon urađene studije revizije, Odlukom lokalnog parlamenta Opštine Tivat 10.03.2023. godine, dobila je status **Spomenik prirode „Plaža Pržna“** i izmijenjene su njene granice. Saglasnost za donošenje ove Odluke Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma dalo je 2022. godine.

Ekologija

U oblasti hemikalija, a na osnovu Zakona o hemikalijama tokom 2022. donešeni su:

1. Pravilnik o dopunama Pravilnika o sadržaju bezbjednosnog lista o hemikalijama („Sl. list CG“, broj 25/22) kojim je prenešena Regulativa EU 2020/878 o izmjeni Priloga II REACH Regulative;
2. Pravilnik o dopunama Pravilnika o listi supstanci koje izazivaju visoku zabrinutost („Sl. list CG“, broj 64/22) kojim su prenijete izmjene Aneksa XIV REACH Regulative;
3. Pravilnik o dopuni Pravilnika o listi opasnih hemikalija i proizvoda čiji je izvoz zabranjen („Sl. list CG“, broj 86/22), kojim su prenijete izmjene Priloga V Uredba (EC) 649/2012 (PIC)
4. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o bližem sadržaju dosijea i registra hemikalija („Sl. list CG“, broj 63/22) kojim su prenešene izmjene Priloga VI do XI REACH regulative;
5. Uredba o izmjenama Uredbe o zabranjenim odnosno dozvoljenim načinima upotrebe, proizvodnje i stavljanja na tržište hemikalija koje predstavljaju neprohatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu („Sl. list CG“, broj 134/22) kojom su prenijete izmjene priloga XVII REACH Regulative.

Sva navedena akta su planirana Programom pristupanja CG EU za 2022. godinu.

Tokom 2022. započela je implementacija projekta "Jačanje sinergije između Bazelske, Roterdamske, Stokholmske i Minamata konvencije".

Projekat „Sveobuhvatno ekološki prihvatljivo upravljanje PCB otpadom u Crnoj Gori“ završen je u decembru 2022, a kroz navedeni projekat je oko 640 tona PCB otpada i opreme identifikovano, 475 tona PCB otpada i opreme uklonjeno i trajno zbrinuto, 80 tona PCB transformatora dekontaminirano i vraćeno u upotrebu, 1,050 tona PCB kontaminiranog zemljišta uklonjeno i jedno skladište rekonstruisano na način da zadovoljava uslove za skladištenje opasnih hemikalija.

Takođe, tokom 2022. godine realizovalo se sedam ugovora sa NVO u cilju finansiranja projekata/programa na temu sprovođenja edukativnih kampanja o bezbjednom upravljanju dugotrajnim organskim zagađujućim supstancama (POPs), u skladu sa Sektorskom analizom za utvrđivanje predloga prioriternih oblasti od javnog interesa i potrebnih sredstava za finansiranje projekata nevladinih organizacija iz Budžeta Crne Gore u 2021.

3.3 STAMBENA OBLAST

Stambena oblast

Kako je istekao period na koji je donešena Nacionalna stambene strategije - 2011-2020. godine, započeta je izrada novog strateškog dokumenta u oblasti stanovanja – Stambena politika Crne Gore za period do 2030 godine, kojim će se definisati vizija i misija stambenog sektora i načina obezbjeđenja adekvatnog stanovanja za sve. Obezbjedenje adekvatnog stanovanja predstavlja jedan od ključnih činilaca životnog standarda i kvaliteta života, a istovremeno je važan pokretač privrednog i društvenog razvoja. Rast standarda i dostupnosti stanovanja treba da bude jedan od prioriteta socijalnog razvoja Crne Gore.

Imajući u vidu opredjeljenje Crne Gore za uključivanje u evropske integracije, Nacrtom stambene politike je potrebno stvoriti i uslove za primjenu normativa i standard Evropske unije u oblasti stambene podrške što uslovljava uvođenje i primjenu koncepta netržišnog stanovanja. Evropska unija ne vodi jedinstvenu politiku stanovanja, već tu politiku prepušta državama članicama, što proizilazi iz primjene opšte prihvaćenog principa subsidijarnosti stambenih politika, koji podrazumijeva da se stambeni problemi rješavaju tamo gdje nastaju, na nivou lokalnih zajednica, a uz manju ili veću finansijsku podršku države.

Nacrt navedene politike je urađen tokom 2021. godine od strane izabranog konsultanta, a 2022.godine ovo ministarstvo je formiralo međuresorsku radnu grupu za izradu Nacrta stambene politike Crne Gore za period do 2030.

U radnu grupu su, osim predstavnika Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma imenovani i predstavnike Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava, Ministarstva finansija i socijalnog staranja, Socijalnog savjeta Crne Gore, Zajednice opština Crne Gore i NVO-a Asocijacije za demokratski prosperitet – ZID.

U dokumentu su po poglavljima obrađeni izazovi u ovoj oblasti i predlozi za buduća postupanja. Istim je namjera da se predloži osnivanje nacionalnog stambenog fonda - koji podrazumijeva unaprijeđenje postojećeg i izgradnju novim stambenih jedinica koje bi se davale u zakup građanima koji na tržištu ne mogu da riješe stambeno pitanje, u skladu sa Zakonom o socijalnom stanovanju (započeta je izrada novog zakona čiji će naziv biti Zakon o stambenoj podršci). Jedna od ideja jeste da se formira posebna institucija koja bi se bavila stanovanjem, koja

bi bila organizovana na regionalnom nivou i u kojoj je učešće jedinica lokalne samouprave ključno. Takođe, poseban dio se odnosi na finansiranje vidova stambene podrške različitim ciljnim grupama, te su u razmatranju različiti modeli finansiranja.

Veliki nedostatak za izradu predmetne politike su podaci Monstata koji se baziraju na popisu stanovništva iz 2011. godine i koji nijesu realni, pa samim tim ni primenljivi u ovom trenutku za izradu Politike stanovanja. Iz tog razloga, a i radi usklađivanja dokumenta sa politikama zemalja EU, kao i drugim zemljama koje razvijaju uspješne modele podrške u stanovanju, Direktorata je uspio da obezbijedi tehničku podršku eksperata UNECE-a, odnosno Komiteta za stanovanje i upravljanje zemljištem UN-a. U tom pravcu organizovan je sastanak sa ekspertima UNECE-a povodom davanja preporuka na radni tekst Stambene politike Crne Gore. Sastanak je održan online početkom juna mjeseca i njemu su prisustvovali predstavnici ovog Ministarstva i predstavnici Sekretarijata opštine Podgorica. Na sastanku je dogovoreno da do kraja jula dobijemo preporuke na tekst nacrtu politike. Međutim, preporuke u cilju usaglašavanja dokumenta sa praksama u EU od strane UNECE-a, dobijene su tek u oktobru 2022. godine.

Na gore pomenutom online sastanku, upravo zbog nedostatka novog popisa stanovništva, takođe je dogovoreno da se do kraja godine započne izrada Profila Crne Gore u oblasti stanovanja, koji će dati detaljnu analizu stanja u oblasti stanovanja i preporuke za razvoj u ovoj oblasti, a Banka za razvoj savjeta Evrope (CEB) je izrazila spremnost za dodjelu granta Crnoj Gori u cilju finansiranja izrade Profila Crne Gore u oblasti stanovanja (Country profile). Trenutno se sa CEB-om dogovara o modelu finansiranja izrade navedenog profila.

Izrada Predloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o održavanju stambenih zgrada

Važeći Zakon o održavanju stambenih zgrada („Službeni list CG“, broj 041/16, 084/18) stupio je na snagu u julu 2016. godine. Ovim zakonom uređena su prava i obaveze etažnih vlasnika u pogledu održavanja stambene zgrade i zajedničkih djelova stambene zgrade i druga pitanja od značaja za oblast stanovanja. Osnovni cilj zakona jeste očuvanje i unapređenje postojećeg stambenog fonda imajući vidu njegovu ekonomsku vrijednost.

Tokom njegove primjene uočen je niz nepravilnosti pri sprovođenju, pa je iz tog razloga Programom rada Vlade Crne Gore za 2022. godinu data obaveza izrade izmjenama i dopunama navedenog zakona ovom ministarstvu, a kojima bi se bliže uredila određena pitanja koja nijesu cjelihodno ili precizno utvrđena važećim zakonom, kao i neusaglašenost kaznenih odredbi sa materijalnim odredbama.

Shodno navedenom, Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma - Direktorata za razvoj stanovanja i legalizaciju, otpočelo je aktivnosti na predmetnom nacrtu, pa je na osnovu člana 3 Uredbe o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija ("Službeni list CG", broj 41/18), objavilo 21.02.2022. godine Javni poziv za predlaganje predstavnika/ce nevladine organizacije u radnom tijelu za izradu Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o održavanju stambenih zgrada.

Nadalje, u skladu sa članom 12 iste uredbe, ovo ministarstvo je uputilo je 17.03.2022. godine Javni poziv zainteresovanoj javnosti (organima, organizacijama, udruženjima i pojedincima) da se uključe u početnu fazu izrade Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o održavanju stambenih zgrada. Tom prilikom su od strane Udruženja mladih sa hendikepom Crne Gore i Akvile

DOO dostavljeni predlozi, sugestije, inicijative i komentari za izradu Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o održavanju stambenih zgrada.

Radna grupa je formirana od predstavnika Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Ministarstva finansija i socijalnog staranja, Uprave za inspekcijske poslove i Zajednice opština Crne Goreza i započela je rad na izradi Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o održavanju stambenih zgrada 09.06.2022. godine, ali se krajem avgusta desio hakerski napad kojim je izbrisan sav prethodni rad radne grupe. Usled nemogućnosti da se povrati material koji je do tada bio urađen, u oktobru je radna grupa ponovo započela rad na predmetnom nacrtu, ali nije uspjela i da završi njegovu izradu. Zato je Programom rada Vlade Crne Gore za 2023.godinu, predviđena izrada Predloga izmjena i dopuna Zakona o održavanju stambenih zgrada.

Izrada Programa socijalnog stanovanja za period 2022-2025 godine

Revizijom Programa rada Vlade Crne Gore za 2022.godinu predviđena je izrada Programa socijalnog stanovanja za period 2022-2025 godine.

Prethodni program socijalnog stanovanja za period 2017-2020 godine, Vlada Crne Gore je usvojila u septembru 2017.godine. te su započete aktivnosti na izradi Programa socijalnog stanovanja za period 2021-2024U prethodnoj 2022. godini pripremljen je Nacrt navedenog programa.

Shodno podacima prilikom izrade izvještaja o implementaciji Programa socijalnog stanovanja za period 2017-2020. godine, uočljiv je značajan pomak, kao prvo pri preciziranju broja raspoloživih stanova za socijalno stanovanje. Prema raspoloživim podacima jedinice lokalne samouprave u Crnoj Gori raspolažu sa nešto više od 2000 stanova za socijalno stanovanje. S tim u vezi, neophodno je uvesti princip održivosti stambenog fonda koji pretpostavlja uvođenje troškovnog pristupa pri određivanju visine zakupnine, u cilju obezbjeđenja materijalne osnova za rješavanje stambenih pitanja narednih generacija. Preporuka državnog programa socijalnog stanovanja je razvoj projekata na sjeveru Crne Gore, u cilju smanjivanja migracije iz sjevernih opština u južni i središnji region Crne Gore.

Shodno Zakonu, lokalni program socijalnog stanovanja donose jedinice lokalne samouprave na period od godinu dana, uz prethodnu saglasnost Ministarstva. Cilj donošenja lokalnih programa jeste razrada politika kroz konkretne projekte inicirane i podržane od strane države i jedinica lokalne samouprave. Program identifikuje projekte koji će se implementirati u narednom periodu i za koje su djelimično ili u potpunosti obezbijedena sredstva.

Da bi se pristupilo implementaciji utvrđenih zakonskih obaveza, neophodno je da jedinice lokalne samouprave pristupe utvrđivanju vlasničke strukture i broja stambenih objekata za socijalno stanovanje kojima raspolaže svaka jedinica lokalne samouprave. Nakon toga se može pristupiti izradi procjene i analize stambenih potreba na teritoriji opštine, sa posebnim osvrtom na stambene potrebe proritetnih ciljnih grupa, ali i drugih ciljnih grupa koje svaka pojedina opština targetira imajući u vidu potrebe lokalnog stanovništva.

Projekat rješavanja stambenih potreba građana po povoljnim uslovima – Projekat 1000+ IV faza

Projekat rješavanja stambenih potreba građana po povoljnim uslovima – Projekat 1000+ (IV faza) predstavlja nastavak projekta koji je uspostavljen 2010. godine, u okviru kojeg su uspješno implementirane tri faze: I faza u periodu 2010-2011 godine, II faza u periodu 2015-2016. godine i III faza u periodu od 2017-2020. godine. Projekat je sproveden u saradnji i kroz kreditni aranžman sa Bankom za razvoj Savjeta Evrope - CEB. Ukupna vrijednost Projekta je 20 miliona eura, od kojih 50% iznosa obezbjeđuje Država sredstvima zajma kod Banke za razvoj Savjeta Evrope (CEB), dok 50% iznosa obezbjeđuju komercijalne banke koje su prijavile učešće u Projektu.

Kroz sve tri faze Projekta 1000+ ukupno je do sada 1.186 domaćinstava riješilo stambeno pitanje, odnosno 3.055 građana.

U okviru četvrte, tekuće, faze u izvještajnom periodu organizovane su četiri dodjele u okviru kojih je dodijeljeno ukupno 507 vaučera i to:

- 3. marta 2021. godine dodijeljen je 191 vaučer iz ciljne grupe prioriteta;
- 22. marta 2021. godine dodijeljeno je 148 vaučera ostalim ciljnim grupama;
- 17. juna 2021. godine dodijeljeno je 74 vaučera korisnicima sa liste čekanja koji pripadaju ostalim ciljnim grupama;
- 18. oktobra 2021. godine dodijeljeno je 49 vaučera korisnicima sa liste čekanja koji pripadaju ostalim ciljnim grupama;
- 17. februara 2022. godine dodijeljeno je 19 vaučera korisnicima sa liste čekanja koji pripadaju ostalim ciljnim grupama i
- 21. jula 2022. godine dodijeljeno je 26 vaučera korisnicima sa liste čekanja koji pripadaju ostalim ciljnim grupama.

Aktivnosti na sprovođenju realizacije IV faze projekta su u završnoj proceduri realizacije, u kojoj je do sada 366, odnosno 903 članova domaćinstava riješilo stambeno pitanje.

Sumirano, kroz Projekat „1000plus“, koji je otpočeo realizaciju 2010. godine, zaključno sa martom 2023. godine, 1.552 domaćinstava, odnosno 3.958 članova domaćinstava, riješilo je stambeno pitanje.

Bespravna gradnja

Rješavanje problema bespravne gradnje predstavlja jedan od osnovnih uslova za očuvanje prostornih potencijala, prostorni razvoj i zaštitu prostora. Za Crnu Goru, kao i za sve teritorijalno male države, svako trajno narušavanje prostora bespravnom gradnjom, izaziva neotklonjive, štetne posljedice. Uzroci bespravne gradnje su veoma različiti ali se mogu svesti na neke osnovne, prije svega tu je stambena politika koja je još u razvoju, loša planska regulacija, slaba inspekcijska kontrola i kaznena politika kao i loša ekonomska situacija.

Inspekcijski nadzor trebalo bi da djeluje preventivno na sve korisnike prostora, posebno na potencijalne počinioc nezakonitih postupanja, što uključuje i stručna lica koja se bave projektovanjem i izgradnjom objekata, koja su, u ranijem periodu, bili učesnici u izvršenju krivičnog djela bespravne gradnje projektovanjem bez dostavljenih UTU-a i izgradnjom objekata bez prijave građenja– radi čega predstavlja značajnu fazu sistema uređenja prostora, jer bi se sa tim nadzorom trebalo obezbjeđiti zakonito donošenje i sprovođenje planskih dokumenata i izgradnja objekata.

Stoga se inspekcijski nadzor mora obavljati kontinuirano, efikasno i efektivno, u skladu sa zakonom i u punom kapacitetu nadležnih inspekcija odnosno, urbanističko građevinska inspekcija mora se pojačati kadrovima koji su arhitektonske ili građevinske struke. Takođe se mora raditi na obučavanju ovih kadrova za obavljanje inspekcijskih poslova u skladu sa Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata i Zakonom o inspekcijskom nadzoru.

Evidentno je da se kaznena politika u dijelu bespravne gradnje ne sprovodi u dovoljnoj mjeri. Otežano je sprovođenje postupaka oduzimanja licenci ovlaštenim inženjerima od strane urbanističko građevinske inspekcije a i primjena krivičnog zakonika od strane sudstva se svodi na presude kojima se optuženi za krivično djelo bespravne gradnje osuđuje uslovnom kaznom uz mjeru dobrotvornog rada ili plaćanja manje novčane kazne. Pri tome izostaje kontrola nadležnih organa u slučaju ponavljanja istog djela odnosno ako okrivljeni nastavi sa izgradnjom bespravnog objekta.

Napominjemo da je evidentno da je bespravna gradnja najviše izražena u centralnoj i primorskoj regiji, dakle u ekonomsko najrazvijenijim dijelovima države.

Legalizacija bespravnih objekata

Stupanjem na snagu Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata, 2017. godine započeo je proces legalizacije bespravnih objekata.

Izmjenama i dopunama Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata rok za podnošenje zahtjeva za legalizaciju, koji je ranije shodno zakonu bio devet mjeseci od dana stupanja na snagu, i istekao 16. jula 2018. godine produžen je odnosno, data je mogućnost podnošenja zahtjeva za legalizaciju, bez prekluzije, što znači bez određivanja roka do kada se zahtjevi mogu podnositi.

Shodno podacima dostavljenim od strane jedinica lokalne samouprave, podnijeto je oko 56.350 zahtjeva.

Prema podacima od septembra 2022. godine, od oko 56.350 podnijetih zahtjeva za legalizaciju na nivou države obrađeno je preko 47.611 zahtjeva. Znači, obrađeno je oko 85% ukupnog broja zahtjeva, i cijesimo da je urađen značajan dio posla. U najvećem broju jedinica lokalne samouprave je visok procenat obrade podnijetih zahtjeva.

Od početka postupka legalizacije donijeto je 2.722 rješenja o legalizaciji. Od ukupnog broja obrađenih zahtjeva, donijeto je 8.559 rješenja o prekidu postupka, od čega je u 2.274 rješenja donijeto sa razloga neusklađenosti sa planovima, a 400 rješenja o prekidu radi rješavanja imovinsko-pravnih odnosa, dok za određeni broj slučajeva opštine nijesu dostavile detaljne podatke.

Shodno Zakonu, rješenje o legalizaciji, se može donijeti za bespravni objekat koji se nalazi na ortu foto snimku i koji je izgrađen u skladu sa osnovnim urbanističkim parametrima ili smjernicama, važećeg planskog dokumenta donesenog do stupanja na snagu ovog zakona, odnosno planskog dokumenta donijetog shodno Zakonom propisanoj proceduri. Ali ukoliko to nije slučaj, postupak se prekida do donošenja Plana generalne regulacije Crne Gore. Takođe, uslov za donošenje rješenja o legalizaciji su riješeni imovinsko-pravni odnosi na objektu i zemljištu na kome je objekat izgrađen tako da je to takođe jedan od razloga za prekid postupka.

Nakon rješavanja prethodnog pitanja, odnosno donošenja planske dokumentacije ili rješavanja imovinsko pravnih odnosa postupci će se nastaviti.

Prema prikupljenim podacima, obračunat je i naplaćen dio prihoda od naknade za komunalno opremanje za bespravne objekte: u budžete jedinica lokalne samouprave je uplaćeno 4,195,538.47 € na ime ove naknade, dok je obračunati iznos 5,117,709.53 €. Naime, naknada za komunalno opremanje građevinskog zemljišta, po zahtjevu vlasnika bespravnog objekta može da se plaća jednokratno ili u jednakim mjesečnim ratama, na period od 10 ili 20 godina.

Shodno članu 169 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata, jedinica lokalne samouprave je dužna da sredstva ostvarena od naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta za bespravne objekte i naknade za korišćenje prostora iz člana 168 ovog zakona, koristi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta i za obezbjeđivanje alternativnog smještaja, u skladu sa ovim zakonom. Znači, sredstva prikupljena u procesu legalizacije će se ulagati u one prostore na kojima su izgrađeni bespravni objekti, u izradnju nedostajuće infrastrukture, objekata od javnog interesa. Krajnji cilj odnosno rezultat koji očekujemo je podizanje kvaliteta života građana i uređen i opremljen prostor. Sprovođenje procesa legalizacije treba da rezultira povećanjem prihoda budžeta opština, kroz naplatu naknada za komunalno opremanje građevinskog zemljišta, ali i kroz naplatu prihoda od poreza na nepokretnosti, kao i naknade za korišćenje prostora čije uvođenje je takođe u nadležnosti jedinica lokalne samouprave i ista će predstavljati njihov prihod.

Imajući u vidu broj podnijetih zahtjeva (preko 56.350), činjenica je da je obrada i rješavanje istih predstavljala izazov za administracije na lokalnom nivou. Takođe, postupak legalizacije je nova procedura, te nije postojala praksa u postupanju. Izmjenama i dopunama Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata, s obzirom na probleme nastale u rješavanju prevelikog broja zahtjeva za legalizaciju, uređeno je da identifikaciju objekta na orto foto snimku i provjeru da li je objekta izgrađen u skladu sa parametrima i smjernicama planskog dokumenta vrše licencirana privredna društva koja će izdavati izvještaj o identifikaciji objekta, u cilju povećanja efikasnosti rješavanja postupaka. Cilj ove izmjene je ubrzanje postupaka.

Potrebno je naglasiti da se vodi kontinuirana komunikacija sa jedinicama lokalne samouprave, koje su nosioci ovog procesa, sa ciljem sprovođenja zakona na efikasan način.

Obaveza izrade orto foto snimka teritorije Crne Gore je takođe predviđena Zakonom. Takođe shodno Zakonu, dužnost obezbjeđenja orto foto snimka je obaveza Ministarstva, a Uprava za nekretnine je bila dužna da izvrši preklapanje orto-foto snimka teritorije Crne Gore sa važećim digitalnim podlogama i učini ga dostupnim preko internet stranice - Geoportala jedinicama lokalne samouprave, odnosno nadležnim organima lokalne uprave i Ministarstvu sa podacima sa kojima raspolaže.

Krajem 2018. godine snimanje teritorije Crne Gore je završeno i izvršena je primopredaja podataka orto foto snimanja teritorije Crne Gore od strane izvršioca posla.

Orto foto snimak je dostupan na veb sajtu Ministarstva od 11. juna 2019. godine, međutim pojavio se problem povlačenja katastarskih podloga te je otežan rad prilikom identifikacije objekata na istom.

Shodno Zakonu, podaci orto foto snimanja su dostavljeni Upravi za nekretnine, radi preklapanja orto-foto snimka teritorije Crne Gore sa važećim digitalnim podlogama i postavljanja na Geoportal Uprave za nekretnine, što je i izvršeno te se na Geoportalu može pristupiti orto-foto snimku preklopljenom sa katastarskim podlogama. Međutim na markicama koje su stavljene preko objekata ne postoji razlika između legalnih i nelegalnih objekata te je nemoguće samo na osnovu snimka utvrditi legalnost objekta što otežava rad jedinicama lokalne samouprave.

Sljedeći korak je trebao da bude ukrštanje podataka o podnijetim zahtjevima za legalizaciju sa podacima sa Geoportala, što će rezultirati evidencijom bespravnih objekata, što je u nadležnosti jedinica lokalne samouprave.

Orto foto snimak odnosno podaci dobijenim snimanjem predstavljaju dokumentacionu osnovu za izradu plana generalne regulacije i značajan alat u procesu legalizacije, ali i postupku izgradnje i kontrole izgradnje objekata. Objekti koji se mogu identifikovati na snimku uzeće se u obzir pri izradi Plana generalne regulacije, a shodno njemu i legalizovati. Na osnovu baze podataka objekata, odnosno orto foto snimka kao svojevrsnog presjeka stanja u prostoru u datom trenutku, izvršiće se identifikacija objekata koji nijesu ušli u proces legalizacije i na iste će biti primijenjene mjere propisane zakonom, prvenstveno utvrđivanje plaćanja naknade za korišćenje prostora.

Naknadu za korišćenje prostora, shodno Zakonu dužan je da plaća vlasnik bespravnog objekta, za koji nije podnijet zahtjev za legalizaciju i vlasnik bespravnog objekta za koji je donijeto

rješenje o odbijanju zahtjeva za legalizaciju - do uklanjanja objekta. Naknadu utvrđuje i naplaćuje jedinica lokalne samouprave. Godišnja naknada za korišćenje prostora po m² bespravnog objekta može iznositi od 0,5% do 2,0% prosječne cijene građenja m² novoizgrađenog stambenog objekta u Crnoj Gori koju objavljuje organ uprave nadležan za poslove statistike, za godinu koja prethodi godini za koju se naknada utvrđuje, i utvrđuje je jedinica lokalne samouprave.

Moramo istaći da je u drugoj polovini avgusta mjeseca 2022. godine, izvršen sajber napad, koji je, potpuno, onemogućio sprovođenje postupka legalizacije: građanima, projektnim biroima, inženjerima, nadležnim organima lokalne uprave, a na kraju, i Ministarstvu, kao nadzornom organu. Na sajtu Uprave za nekretnine i državnu imovinu je, jedino, dostupan orto-foto snimak sa Geoportala u 2 D formatu, koji je nije valjan za sprovođenje postupka legalizacije bespravno sagrađenih objekata. Do kraja 2022. godine, preduzimate su aktivnosti na ponovnom uspostavljanju validnog orto-foto snimka u 3 D formatu, na sajtu Ministarstva, shodno Zakonu. 3D orto- foto snimak i dalje nije dostupan nikome osim službenicima ovog Ministarstva.

Podzakonska akta za sprovođenje odredbi zakona koje propisuju postupak legalizacije

Shodno članu 164 Zakona jedinice lokalne samouprave su obavezne da uz prethodnu saglasnost Vlade, donesu podzakonska akta kojim će se propisati visina, uslovi, način, rokovi i postupak plaćanja naknade za urbanu sanaciju. U 2022. godini Vlada Crne Gore je dala saglasnost na Predlog odluke o izmjenama i dopunama odluke o naknadi za urbanu sanaciju Opštine Rožaje, dok je u prethodnom periodu Vlada dala saglasnost predloge odluka o naknadi i za sljedeće Opštine: Andrijevića, Bar, Berane, Bijelo Polje, Gusinje, Danilovgrad, Herceg Novi, Kolašin, Plav, Plužine, Šavnik, Tivat, Ulcinj i Žabljak.

Takođe, shodno članu 168 Zakona, u izvještajnom periodu Ministarstvo je izdalo 2 saglasnosti na Predloge odluka o izmjenama i dopunama odluke o godišnjoj naknadi za korišćenje prostora za bespravne objekte za Glavni grad Podgoricu i Opštinu Herceg. U prethodnom periodu, Ministarstvo je dalo saglasnost na podzakonska akta kojim se propisuju visina, način i kriterijumi plaćanja godišnje naknade za korišćenje prostora za bespravne objekte i to za sljedeće Opštine: Andrijevića, Bijelo Polje, Gusinje, Herceg Novi, Kolašin, Petnjica, Plužine, Pljevlja, Šavnik, Ulcinj i Žabljak.

Shodno članu članu 171 Zakona jedinice lokalne samouprave su obavezne da, uz prethodnu saglasnost Ministarstva, donesu podzakonska akta kojim će se propisati bliži uslovi, način, postupak i kriterijumi za obezbjeđivanje alternativnog smještaja. Ministarstvo je, u prethodnom periodu, dalo saglasnost na predloge odluka o obezbjeđivanju alternativnog smještaja i za sljedeće Opštine: Andrijevića, Bijelo Polje, Budva, Gusinje, Herceg Novi, Kolašin, Kotor, Petnjica, Plav, Plužine, Pljevlja i Tuzi.

Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma je, u izvještajnom periodu, dalo 17 mišljenja u vezi primjene članova Zakona koje se odnose na legalizaciju bespravno izgrađenih objekata.

Aktivnosti u vršenju upravnog nadzora

Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, u skladu sa članom 28 Zakona o socijalnom stanovanju ("Službeni list Crne Gore", br. 35/13), članom 31 Zakona o održavanju stambenih zgrada ("Službeni list Crne Gore", br. 41/16, 84/18) i članom 196 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list Crne Gore", br. 64/17, 44/18, 63/18 i 82/20), a u cilju nadzora nad sprovođenjem navedenih zakona i propisa donijetih na osnovu tih zakona, je tokom 2022.godine organizovala niz sastanaka posebno za svaku lokalnu samoupravu i to:

- U junu mjesecu u Ulciju, Baru, Herceg Novom i Kotoru
- U julu u Bijelom Polju, Kolašinu i Pljevljima,
- U septembru u Plužinama, Šavniku, Žabljaku, Plavu, Beranama, Andrijevici i Rožajama,
- U oktobru u Nikšiću,
- U novembru u Budvi i
- U decembru u Tivtu, Podgorici i ponovo Ulcinju.

Monitoring nad sprovođenjem navedenih zakona spada u redovne aktivnosti Ministarstva, a sastanci su održani zbog neefikasne dostave podataka od strane nadležnih organa lokalne samouprave, kao i zbog nepostupanja po zakonskim odredbama, sa ciljem da lokalne samouprave redovno ažuriraju, vode i dostavljaju podatke Ministarstvu u vezi ova tri gore pomenuta zakona, kao i da se istvari bolja saradnja između opština i Ministarstva vezano za primjenu i kontrolu ovih zakona.

Jedno od najvažnijih pitanja koje definiše Zakon o socijalnom stanovanju je preciziranje nadležnosti nad upravljanjem i održavanjem stambenog fonda, odnosno objekata socijalnog stanovanja i objekata koji će se ubuduće graditi odnosno obezbjeđivati za ove namjene. Imajući u vidu prikupljene i analizirane podatke dobijene od jedinica lokalne samouprave radi se o značajnom fondu od nešto više od 2.200 stambenih jedinica.

Zakonom je jasno definisana obaveza jedinica lokalne samouprave da obezbjeđuju i organizuju održavanje i upravljanje stambenim fondom u njihovom vlasništvu. Imajući u vidu da jedinice lokalne samouprave nemaju preciznu evidenciju stanova za socijalno stanovanje, neophodno je da sve jedinice lokalne samouprave pristupe implementaciji člana 7 Zakona o socijalnom stanovanju, kojim su definisane nadležnosti jedinica lokalne samouprave u oblasti socijalnog stanovanja. Jedinice lokalne samouprave su u obavezi da prikupljaju i sistematizuju podatke potrebne za izradu i donošenje lokalnog programa socijalnog stanovanja.

Prvi korak, koji predstavlja preduslov za izradu lokalnog programa socijalnog stanovanja jeste snimanje i analiza postojećeg stambenog fonda. U tom smislu, preporuka je svim jedinicama lokalne samouprave da u najkraćem roku izvrše evidenciju postojećeg stambenog fonda. Neophodno je izvršiti uknjižbu stanova za socijalno stanovanje kod nadležnih službi u cilju ustanovljavanja svojine opština nad postojećim fondom. Tek nakon rješavanja imovinsko pravnih odnosa, može se utvrditi broj stambenih objekata kojima raspolaže svaka jedinica lokalne samouprave, a na osnovu tih informacija može se pristupiti izradi procjene i analize stambenih potreba.

Nadalje, Zakonom o održavanju stambenih zgrada („Službeni list Crne Gore“, br. 41/16, 84/18), uređuju se prava i obaveze etažnih vlasnika u pogledu održavanja stambene zgrade i zajedničkih djelova stambene zgrade i druga pitanja od značaja za oblast stanovanja. Osnovni cilj zakona jeste očuvanje i unapređenje postojećeg stambenog fonda imajući u vidu njegovu ekonomsku vrijednost. U cilju primjene zakonskih rješenja potrebno je vršiti kontinuiranu obuku službenika na lokalnom nivou, kao i obuku inspekcijских organa. Osim prethodno navedenog, neophodno je pripremiti i osmisliti marketinšku komunikaciju, koju je potrebno sprovesti na nivou svake jedinice lokalne samouprave sa ciljem podizanja svijesti građana o potrebi formiranja organa upravljanja u stambenim zgradama i kulturi stanovanja. Kampanja bi trebalo da obuhvati i štampane i elektronske medije, a na sajtovima opština trebale bi biti dostupne i pregledne sve informacije iz ove oblasti.

Sastanci koji su održani tokom 2022.godine, po lokalnim samoupravama, a koje su obuhvatile i nadzor nad sprovođenjem pomenutog zakona, imale su za svrhu, između ostalog, da lokalne samouprave redovno ažuriraju, vode i dostavljaju podatke Ministarstvu u vezi registara stambenih zgrada, upravnika zgrada i etažnih vlasnika, kako bi se stvorila realna slika o veličini stambenog fonda u Crnoj Gori, o broju organa upravljanja u stambenim zgradama, broju etažnih

vlasnika, kao i promovisala kultura stanovanja i unapredila svijest građana o neophodnosti postojanja organa upravljanja.

Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata je propisan postupak legalizacije bespravnih objekata, a obaveze lokalnih samouprava, u cilju efikasnog sprovođenja procesa legalizacije i zaustavljanja dalje nelegalne gradnje, je bio da urade popis nelegalnih objekata na svojim teritorijama i da donesu odluke shodno predmetnom zakonu, a naročiti Odluku o godišnjoj naknadi za korišćenje prostora.

Kako veliki broj lokalnih samouprava nijesu uradile popis bespravnih objekata, a oko polovine njih nije donijela odluke shodno Zakonu, to je na sastancima sa lokalnim samoupravama pričano na temu barijera za izradu i sprovođenje zakonskih odluka i izrade popisa bespravnih objekata.

Takođe, jedna od tema je bila i nedostupnost orto-foto snimka u 3 D formatu na sajtu Ministarstva, usled hakerskog napada, što je potpuno zaustavilo proces legalizacije. Naime, projektnim biroima koji se bave revizijom i nadležnim organima lokalne uprave, jedino je, na sajtu Uprave za nekretnine i državnu imovinu, dostupan orto-foto snimak sa Geoportala u 2 D formatu, a koji nije valjan za sprovođenje postupka legalizacije bespravno sagrađenih objekata.

4. DIREKTORAT ZA INSPEKCIJSKI NADZOR I LICENCIRANJE

4.1. Odjeljenja za licenciranje, registar i drugostepeni postupak

U toku 2022. godine u Direktoratu za inspeksijski nadzor i licenciranje – Odjeljenja za licenciranje, registar i drugostepeni postupak zaprimljen je ukupno 441 zahtjev za izdavanje licence.

Od tog broja ukupno je donijeto 354 rješenja o izdavanju licenci, 24 zahtjeva su odbijena a od 33 zahtjeva su podnosioci zahtjeva odustali.

Ministarstvu je podnešeno 6 predloga za oduzimanje licenci od čega su oduzete 2 licence za za 4 predloga nije bilo osnova za pokretanje postupka.

Podnijeto 6 tužbi Upravnom sudu Crne Gore na prvostepena rješenja ovog Ministarstva po osnovu odlučivanja o zahtjevima za izdavanje licence, od kojih su 3 odbijena i 3 usvojena.

4.2 Urbanističko-građevinska inspekcija

U izvještajnom periodu, od 01. 01. 2022. godine do 31. 12. 2022. godine, Direktoratu za inspeksijske poslove - Direkciji za inspeksijski nadzor za **sjevernu regiju** upućeno je:

- 300 inicijativa,
- 183 prijave građenja,
- 126 prijava adaptacije,
- 7 izmjena revidovanog glavnog projekta,
- 4 zahtjeva za uklanjanje objekta na zahtjev investitora i usljed dotrajalosti.

Direkciji za inspeksijski nadzor za **južnu regiju** za izvještajni period upućeno je:

- 948 inicijative,
- 179 prijava građenja,
- 306 prijava adaptacije,
- 15 izmjena revidovanog glavnog projekta,
- 8 zahtjeva za uklanjanje objekta na zahtjev investitora i usljed dotrajalosti.

Direkciji za inspeksijski nadzor za **centralnu regiju** za izvještajni period upućeno je:

- 2176 inicijativa,
- 489 prijava građenja,
- 189 prijava adaptacije,
- 8 izmjena revidovanog glavnog projekta,
- 7 zahtjeva za uklanjanje objekta na zahtjev investitora i usljed dotrajalosti.

Dakle, u predmetnom periodu ministarstvu je ukupno podnijeto **3460 inicijativa za vršenje inspeksijskog nadzora, 851 prijava građenja ili rekonstrukcije objekta, 621 prijava radova adaptacije.**

Urbanističko-građevinski inspektori ovog ministarstva su prilikom vršenja inspeksijskog nadzora sačinili **4275 zapisnika.**

Urbanističko-građevinski inspektori su izvršili **484 kontrole po službenoj dužnosti.** U odnosu na podnijete zahtjeve (inicijative i po službenoj dužnosti) donijeto je **409 rješenja kojima je izrečena mjera zabrane građenja objekta, 84 rješenja o rušenju objekata, 19 rješenja o odbijanju zahtjeva i 3 rješenja o usklađivanju činjeničnog stanja,** dok je u skladu sa Zakonom o upravnom postupku donijeto **10 rješenja o prekidu postupka.** U izvještajnom periodu podnijeto je **16 zahtjeva za pokretanje prekršajnih postupaka i 137 krivičnih prijava.**

Direkcija za koordinaciju u postupku inspeksijskog nadzora je u izvještajnom periodu prosljedila 33 predloga za rješavanje sukoba nadležnosti Vladi Crne Gore, a koje je Vlada usvojila i riješila. Takođe, direkcija je imala zaprimljenih 174 zahtjeva za slobodan pristup informacijama, od kojih su za 101 zahtjev donijeta rješenja o usvajanju, 68 rješenja o odbijanju i 5 rješenja o djelimičnom usvajanju zahtjeva. Ova direkcija svakodnevno obrađuje zahtjeve i upite građana, i ažurira statuse predmeta na nivou cijele države za predmete zaprimljene u Direktoratu za inspeksijski nadzor.

U Direkciji za inspeksijski nadzor zaposleno je ukupno 46 urbanističko-građevinskih inspektora, od čega su 4 službenika ovog ministarstva koja rade sa ovlašćenjima. U toku 2022. godine zaposleno je 13 urbanističko-građevinskih inspektora (2 koordinatora odsjeka i 11 inspektora) i bilo angažovano 22 lica po ugovoru o djelu.

Ukazujemo na činjenicu da je zbog sajber napada bio otežan rad urbanističko-građevinske inspekcije jer su planski dokumenti, javne internet stranice - geoportal, e-registar i ortofotosnimak i drugi bili nedostupni, zbog čega je bilo nemoguće obraditi veliki broj pristiglih prijava građenja u zakonski predviđenom roku od 15 dana, kao i odgovoriti na dopise i dostaviti predmetnu dokumentaciju.

Uzimajući u obzir činjenicu da su u prethodnom periodu sve učestalija ometanja izvršenja rješenja o rušenju, to jest da se ista ne izvršavaju usljed drugih okolnosti kao što je nepružanje asistencije policije prilikom sprovođenja izvršenja rješenja, kao i to da subjekti nadzora nesporno iznalaze razne načine da se rješenja ne izvršavaju na način što se u objektima zadržavaju i vrše okupljanja maloljetnih lica, nakon čega predstavnici Centra za socijalni rad obavještavaju postupajućeg urbanističko-građevinskog inspektora da nemaju ovlašćenja da iste otklone iz objekta, onemogućava se i obesmišljava sprovođenje izvršenja rješenja o rušenju. Isto proizilazi i zbog neusaglašenosti Zakona o upravnom postupku i Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata sa zakonima i pravilnicima koje primjenjuju drugi nadležni organi i službe čija je asistencija i prisustvo neophodno pri sprovođenju izvršenja rješenja o rušenju, to jest neusaglašenost pozitivno pravnih propisa.

Imajući u vidu prethodno, a u vezi sa tim da je ovo ministarstvo i za slučaj kada se rješenje o rušenju ne izvrši, dužno da plati iz budžeta Crne Gore, odnosno sredstava predviđenih za rušenje nelegalnih objekata, angažovanje privrednog društva "Zaštita prostora Crne Gore" d.o.o Danilovgrad, u skladu sa cjenovnikom čije cijene nijesu nimalo zanemarljive, te da se, samim tim, prema povjerenim sredstvima ophodi suprotno načelu ekonomičnosti i efikasnosti, smatramo neophodnim da se ostvari bolja saradnja između institucija, radi prevazilaženja pomenutog problema, a sve u cilju sprječavanja nelegalne gradnje.

5. AKTIVNOSTI DRUGIH PRAVNIH LICA I ORGANA DRŽAVNE UPRAVE NA POSLOVIMA VEZANIM ZA PLANIRANJE I AKTIVNOSTI NA VRŠENJU PRENIJETIH I POVJERENIH POSLOVA

5.1 Ministarstvo finansija

U izvještajnom periodu Ministarstvo finansija je na osnovu zahtjeva, na površini od 683 m² (, za ukupno 8 zahtjeva, dala saglasnost za ustanovljenje prava službenosti, dok je kroz 8 zahtjeva, izvršilo prodaju ukutpno 19.192 m² zemljišta u državnoj svojini.

PRODAJA

POVRŠINA	KATASTARSKI OPERAT	NAZIV OPŠTINE
2178m ²	KO Podgorica III	Podgorica
1158	Ko Jastreb	Danilovgrad
642	Gostilje II	Danilovgrad
3185	Ko Kameno	Herceg Novi
3651	Ko Martinići	Danilovgrad
7827	Ko Novo Selo	Danilovgrad
194	KO Jastreb	Danilovgrad
357	KO Gostilje II	Danilovgrad

USTANOVLJENJE PRAVA SLUŽBENOSTI

POVRŠINA	KATASTARSKI OPERAT	NAZIV OPŠTINE
11 m ²	KO PODGORICA III	Podgorica
180 m ²	KO Novi Bar	Bar
6m ²	KO Bečići	Budva
210 m ²	Ko Polje	Bar
83,47m ²	KO Goljemadi	Podgorica
165m ²	KO PG 2	Podgorica
17m ²	Ko Podbišće	Mojkovac
11m ²	KO Golubovci	Podgorica

5.2 Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore

Tokom 2022. godine u zahvatu morskog dobra Crne Gore dogodile su se sledeće aktivnosti i promjene fizičke strukture koje su od značaja za Izvještaj o stanju uređenja prostora:

U skladu sa Uredbom o povjeravanju poslova Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Javnom za upravljanje morskim dobrom Crne Gore Javno preduzeće je u cilju što kvalitetnije turističke sezone izdalo 225 urbanističko tehničkih uslova za privremene objekte iz programa privremenih objekata 2019-2023.godina kao i kupališta i privremenih objekata iz Atlasa crnogorskih plaža i kupališta.

Slijedi prikaz najznačajnijih investicionih aktivnosti po opštinama - Projektovanje i Izvođenje:

1. OPŠTINA HERCEG NOVI:

Izrada tehničke dokumentacije:

- Izrada Idejnog rješenja i Glavnog projekta za uređenje trotoara/pješačke staze u Zelenici, na potezu od Željezničkog mosta do plaže „Zmijice“ u dužini cca. 300m, Opština Herceg Novi

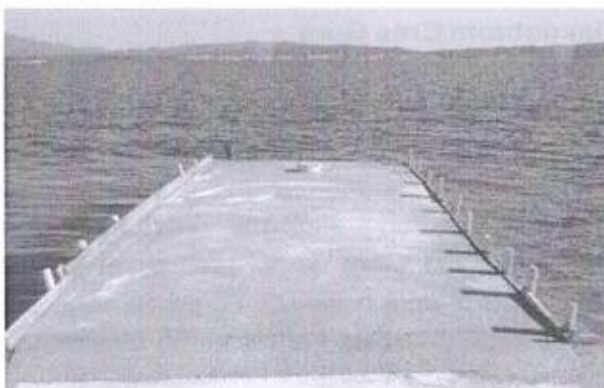
Izvođenje radova, najvažnije aktivnosti:

- Sanacija betonskog kupališta od 70m² i nabavka i postavljanje inox stepeništa za ulazak u more u Perastu;
- Sanacija betonskog platoa, popunjavanje kaverni, obrada betonom na lokalitetu Stara Slanica;
- Sanacija parapetnih zidova u Baošićima, Bijeloj, Đenovićima, zida-Baošići, itd.

Ukupna vrijednost izvedenih radova za hitne sanacije: 30.642 eura.

Izvršena nabavka i postavljanje parkovskog mobilijara (klupe i kante) širom zone morskog dobra na području opštine Herceg Novi u iznosu od 16.395 eura.

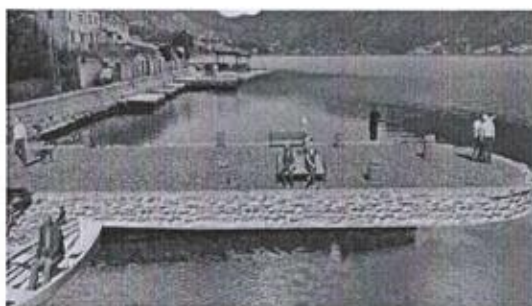
Izvršena rekonstrukcija objekata oblane infrastrukture od javnog interesa (sanacija ponti, u iznosu od 55.819 eura.

2. OPŠTINA KOTOR:

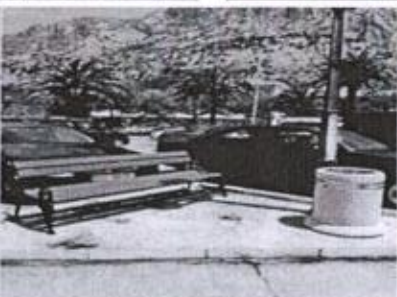
Izrada tehničke dokumentacije:

- Izrada projektne dokumentacije za rekonstrukciju više lokacija u Dobroti, obalnog zida na ušću rijeke Škurde u more, idejno rješenje pješačke staze i javnih površina uz obalu na potezu Morinj – Kostanjica, ukupne vrijednosti radova oko 73.500 eura;

Izvođenje radova:

- Sanacija betonskih kupališta, ponti, mandrača, postavljanje inox stepeništa u iznosu oko 45.000 eura
- Nabavka i postavljanje parkovskog mobilijara u iznosu od 53.000 eura.

3. OPŠTINA TIVAT:

Izrada tehničke dokumentacije:

- Izrada Glavnog projekta pješačke staze - Lungo mare sa parternim uređenjem javnih površina obodom Ponte Seljanovo u Tivtu, dužine cca 500m, u iznosu od oko 12.000 eura;
- Izrada projektne dokumentacije za uređenje dijela šetališta na potezu od Sv. Roka do Parka Ivovića u iznosu od 21.700 eura;

Izvođenje radova:

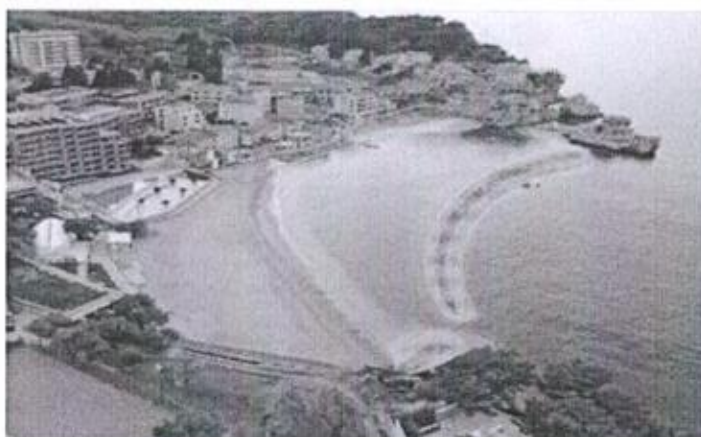
- Sanacija objekata obalne infrastrukture i objekata od javnog interesa u u iznosu od 28.000 eura;
- Izvođenje radova na sanaciji pristaništa i privežišta ispred kat. parc. 1262/1 KO Mrčevac, Opština Tivat, sa uređenjem okolnog prostora za potrebe sezonskog pristajanja plovnih objekata za potrebe Aerodroma Tivat u vrijednosti preko 172.000 eura;
- Nabavka i postavljanje parkovskog mobilijara u iznosu od 6.500 eura;
- Uređenje infrastrukture u Posebnom rezervatu prirode „Tivatska solila“;

4. OPŠTINA BUDVA:

Izrada tehničke dokumentacije

- Izrada projektne dokumentacije za Revitalizaciju plaže Pržno – Budva, sa revizijom, ukupna vrijednost Ugovora preko 32.500 eura;
- Izrada projektne dokumentacije za revitalizaciju plaže Mogren, Opština Budva vrijednost Ugovora 23.232,00 eura.

Izvođenje radova:

- Izvođenje radova na Izgradnji i uređenju šetališta na Jazu, od postojećeg definisanog šetališta u iznosu od 152.000 eura;
- Izvođenje radova na parternom uređenju rive Pržno u iznosu od 283.500 eura;
- Nabavka i postavljanje parkovskog mobilijara u iznosu od 6.000 eura;

5. OPŠTINA BAR:

Izrada tehničke dokumentacije:

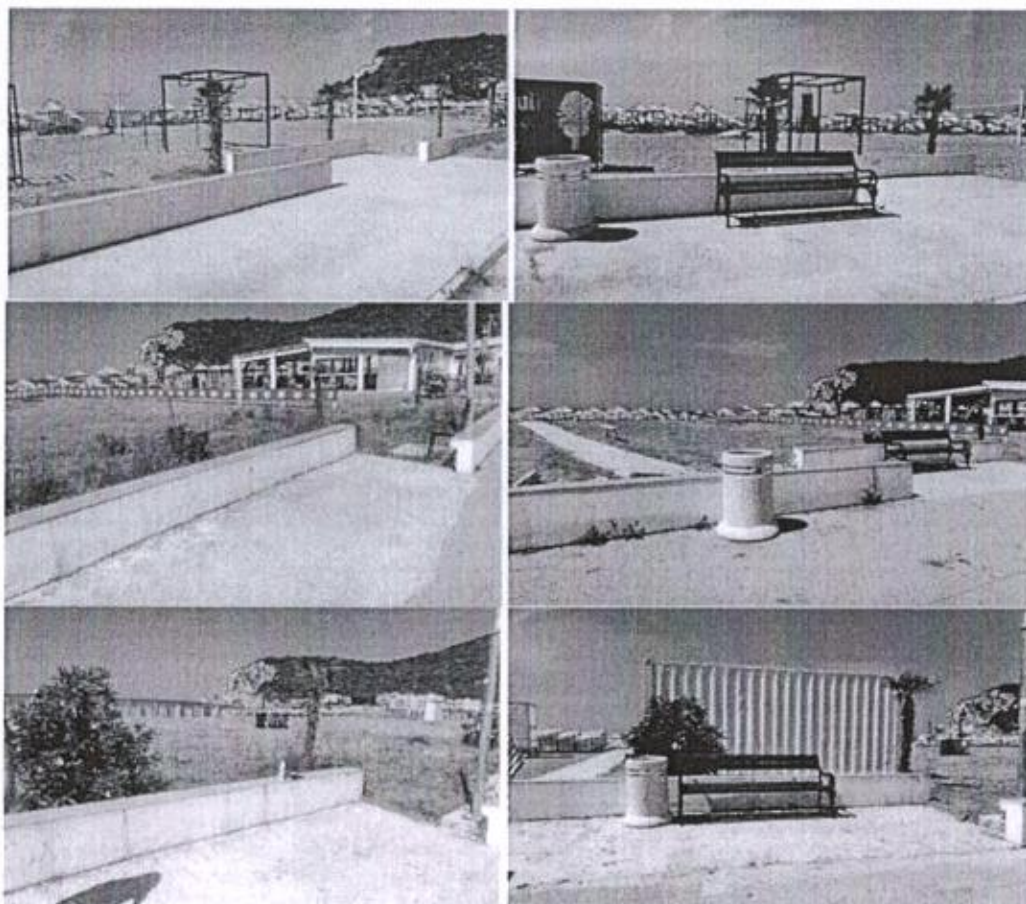
- Izrada Idejnog rješenja i Glavnog projekta pješačke staze i uređenja javnih površina uz obalu u zahvatu DSL za „Sektor 54 – Zeleni pojas“ (Rt Ratac-Žukotrlica) 27.200 eura;
- Izrada Idejnog rješenja i Glavnog projekta regulacije korita potoka/rijeka Željeznice 29.000 eura

Izvođenje radova:

- Izvođenje hitnih intervencija i tzv. sitnih sanacija obale
- Nabavka i postavljanje parkovskog mobilijara u iznosu od 5.000 eura;

6. OPŠTINA ULCINJ:

Izrada tehničke dokumentacije

- Izrada projektne dokumentacije za zaštitu kosine od obrušavanja stijena iznad mandrača na južnom kraju Male plaže 9.500 eura

Izvođenje radova:

- Parterno uređenje "Velike skele" – pristaništa u zoni morskog dobra sa Državne studije lokacije "Stari grad Ulcinj" 940.000 eura
- Uklanjanje privremenih objekata na obalama rijeke Bojane 4.900 eura
- Nabava i postavljanje parkovskog mobilijara

Troškovi trajnog uređenja i sanacije obale u zoni morskog dobra sa stručnim nadzorom i tehničkim prijemom objekata – realizovane najznačajnije stavke:

- Izvođenje radova na parternom uređenju rive Pržno i izvođenje radova na rekonstrukciji šetališta/rive Pržno, od zapadnog kraja hotelskog kompleksa „Maestral“ do istočnog kraja plaže Opština Budva **(241.119,89 €)**
- Izgradnja i uređenje šetališta na Jazu od postojećeg definisanog šetališta Opština Budva **(154.903,74 €)**
- Izrada idejnog rješenja i izvođenje radova na sanaciji pristaništa i privezišta ispred kat.parcele 1262/1, KO Mrčevac, sa uređenjem okolnog prostora, za potrebe sezonskog pristajanja plovnih objekata za potrebe Aerodroma Tivat, Opština Tivat **(142.538,96 €)**
- Rekonstrukcija objekata obalne infrastrukture od javnog interesa na lokacijama Dobrota, Prčanj, Stoliv i Ljuta, Opština Kotor **(37.923,40 €)**
- Izvođenje radova na rehabilitaciji i uređenju lokalnih pristupnih puteva na lijevoj i desnoj obali rijeke Bojane, Opština Ulcinj **(35.317,00 €)**
- Vanredne i hitne sanacije obale u Opštini Herceg Novi **(25.324,40 €)**
- Rekonstrukcija objekata obalne infrastrukture od javnog interesa - sanacija parapetnih zidova na lokacijama Krašići i Mrčevac, Opština Tivat **(16.696,49 €)**
- Vanredne i hitne sanacije obale u opštini Budva za sanaciju mosta na rijeci Grđevici, za tamponiranje staze u Parku, za sanaciju betona na terasi **(12.093,50 €)**
- Rekonstrukcija objekata obalne infrastrukture od javnog interesa pontu u Bijeloj na kat.parceli 1588, Opština Herceg Novi **(7.257,60 €)**
- Vanredne i hitne sanacije obale u Opštini Kotor **(6.320,00 €)**-Sanacija ograde na dječijem igralištu u Lepetanima, Opština Tivat **(4.500,00 €)**

- Uklanjanje objekata i vanredno čišćenje u zoni morskog dobra (odvoz murave sa plaže Buljarica i čišćenje kanala kod restorana "Obala" i ušća Grđevice, Opština Budva **(4.500,00 €)**)
- Uklanjanje objekata i vanredno čišćenje u zoni morskog dobra - uklanjanje drvenih platformi na obalama rijeke Bojane, Opština Ulcinj **(4.050,00 €)**
- Usluge zamjene drvenih elemenata na Solilima, Opština Tivat **(4.025,00 €)**
- Vanredne i hitne sanacije obale Opštini Tivat **(2.900,00 €)**

Troškovi/usluge izrade i revizije projektne dokumentacije, geodetska snimanja u zoni morskog dobra iznosili su 120.630 eura i to:

- Herceg Novi 6.394,78€;
- Kotor 25.581,07€;
- Tivat 15.470,74€;
- Budva 55.184,02€;
- Bar 6.492,83€;
- Ulcinj 11.506,96€.

Održavanje hortikulture u zoni morskog dobra

Do stupanja na snagu Zakon o finansiranju lokalne samouprave („Službeni list CG„ broj 3/19) komunalno održavanje zone morskog dobra bilo je u nadležnosti primorskih opština.

Kako je Plan korišćenja sredstava JPMD prilagođen novom Zakonu, Javno preduzeće je u svrhu komunalnog održavanja planiralo značajna sredstva u iznosu (1.313.000,00 €), od čega je u svrhu održavanja hortikulture - zelenila sa komunalnim preduzećima ugovoren je iznos od 307.811,05 €.

Shodno navedenom u zoni morskog dobra po osnovu ugovora sa komunalnim preduzećima za održavanje hortikulture – zelenila u zoni morskog dobra u 2022.godini utrošeno je **255.291,91 €:**

- Herceg Novi 41.894,67€;
- Kotor- 37.089,37€;
- Tivat 23.286,16€;
- Budva 72.500,45€;
- Bar 57.865,14€;
- Ulcinj 22.656,12€).

Toškovi ulaganja u javnu rasvjetu u zoni morskog dobra u 2022. godinu iznosili su 93.937,83 €

Javno preduzeće je u svrhu komunalnog održavanja planiralo značajna sredstva u iznosu (1.313.000 €), od čega je u svrhu održavanja javne rasvjete sa komunalnim preduzećima ugovoren iznos od 174.944,65€.

Shodno navedenom u zoni morskog dobra po osnovu ugovora sa komunalnim preduzećima za održavanje javne rasvjete u zoni morskog dobra u 2022.godini utrošeno je 93.937,83€:

- Herceg Novi 12.251,92€;
- Kotor 19.615,45€;
- Tivat 20.619,81€;
- Budva 1.832,00€;
- Bar 19.198,86€;
- Ulcinj 20.419,80€

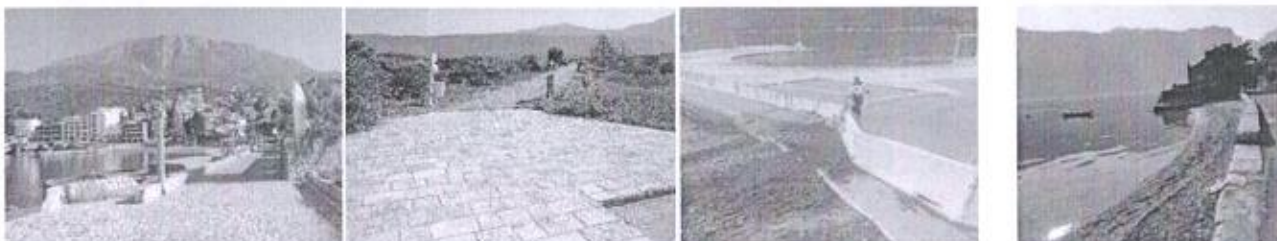

Troškovi čišćenja i odvoza smeća u 2022. godini iznosili su 792.596,60 €

Javno preduzeće je u svrhu komunalnog održavanja u 2022. godini izdvojilo sredstva u iznosu od 1.313.000€, od čega je za čišćenje i odvoz smeća sa komunalnim preduzećima ugovoren iznos od 831.834,77€. Za održavanje čistoće u zoni morskog dobra po osnovu ugovora sa komunalnim preduzećima utrošeno je 774.159,89€:

- Herceg Novi 212.090,15€;
- Kotor-54.387,43€;
- Tivat-80.074,62€;
- Budva-97.791,23€;
- Bar-149.395,97€;
- Ulcinj-180.420,48€

Pored navedenog, Javno preduzeće je u 2022. godini izdvojilo dodatnih 9.090,91€ za korišćenje komunalne infrastrukture na Velikoj plaži i Borovoj šumi, kao i za uklanjanje nelegalnih deponija iznos od 9.345,80€.

5.3 Javno preduzeće za Nacionalne parkove Crne Gore

Programima objekata privremenog karaktera (za područje NP Durmitor za period 2019 - 2023. godine broj: 101-242/57 od 31.07.2019. godine, NP Biogradska gora broj: 04-41/57 od 25.05.2020. godine, izmjenom i dopunom Programa za NP Skadarsko jezero broj: 01-116/43 od 07.09.2021. godine i izmjenom i dopunom NP Lovćen broj: 08-332/22-1761/11 od 29.09.2022. godine za period 2020-2024.godine) donijetih od strane Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, predviđene su lokacije za postavljanje privremenih objekata na zemljištu u državnoj svojini čiji je korisnik Javno preduzeće za nacionalne parkove, lokacije za privremene objekte postavljene na zemljištu u državnoj svojini i lokacije za privremene objekte postavljene na zemljištu u privatnoj svojini.

Za postavljanje objekata privremenog karaktera u nacionalnim parkovima nalaze se lokacije i to u:

- NP Biogradska gora 17 lokacija koje imaju jednu ili više podlokacija,
- NP Durmitor 25 lokacija koje imaju jednu ili više podlokacija,
- NP Lovćen 44 lokacije koje imaju jednu ili više podlokacija
- NP Skadarsko jezero 43 lokacije koje imaju jednu ili više podlokacija (mikrolokacija).

Shodno Uredbi o povjeravanju dijela poslova resornog ministarstva Javnom preduzeću za upravljanjem morskim dobrom Crne Gore i Javnom preduzeću za nacionalne parkove Crne Gore ("Sl. list CG", br. 87/18, 75/19, 116/20 i 141/2021), JPNPCG izdaje urbanističko-tehničke uslove za privremene objekte koji se nalaze u Programima objekata privremenog karaktera. Izdati urbanističko-tehnički uslovi vremenski važe koliko i Program objekata privremenog karaktera za određeni nacionalni park.

U 2022. godini ovo Javno preduzeće je izdalo urbanističko-tehničke uslove i potpisalo ugovore i anekse ugovora o zakupu zemljišta za postavljanje objekata privremenog karaktera i to:

- Na prostoru NP Biogradska gora ove godine nisu izdavani urbanističko-tehnički uslovi za postavljanje odnosno izgradnju objekata privremenog karaktera jer su prethodnih godina izdati urbanističko-tehnički uslovi za većinu lokacija, a ove godine Javno preduzeće nije dobijalo zahtjeve za izdavanje UT za nove lokacije.
- Na prostoru NP Durmitor izdata su tri urbanističko-tehnička uslova za postavljanje odnosno građenje objekata privremenog karaktera i to: dva za privremene objekte postavljene na zemljištu u privatnoj svojini i jedan za privremene objekte postavljene na zemljištu u državnoj svojini. Potpisano je 13 aneksa ugovora i jedan ugovor o zakupu zemljišta za postavljanje objekata privremenog karaktera za period 2019-2023. godina.
- Na prostoru NP Skadarsko jezero izdata su dva urbanističko-tehnička uslova za postavljanje odnosno izgradnju objekata privremenog karaktera na zemljištu u državnoj svojini za potrebe Javnog preduzeća. Kako Javno preduzeće za nacionalne parkove ni ove godine nije dobilo saglasnost od Vlade za davanje u zakup državnog zemljišta radi postavljanja objekata privremenog karaktera, nije moglo da raspiše Javni poziv za davanje u zakup zemljišta u državnoj svojini radi postavljanja objekata privremenog karaktera, te nije mogao biti potpisan nijedan ugovor za ovaj Park.
- Na prostoru NP Lovćen izdati su urbanističko-tehnički uslovi za postavljanje, odnosno za izgradnju objekata privremenog na zemljištu u privatnoj svojini i dva urbanističko-tehnička uslova za postavljanje odnosno, izgradnju objekata privremenog karaktera na zemljištu u privatnoj i zemljištu u državnoj svojini koje je dato u dugoročni zakup. Potpisana su četiri aneksa ugovora o zakupu zemljišta za postavljanje objekata privremenog karaktera na području NP Lovćen za period 2020-2024. godine.
- NP Prokletije nema usvojen Program objekata privremenog karaktera, pa se svi privremeni

objekti, koji su trenutno u izgradnji ili su već izgrađeni, identifikuju kao nelegalni.

Tabela: Pregled izdatih urbanističko-tehničkih uslova u nacionalnim parkovima

	Privr. objekti na zemljištu u drž. svojini - JPNPCG	Privr. objekti na zemljištu u drž. svojini - fizička lica	Privr. objekti na zemljištu u drž. svojini - pravna lica	Privr. objekti na zemljištu u priv. svojini - fizička lica	Privr. objekti na zemljištu u priv. svojini - pravna lica	Zakup zemljišta u drž. svojini
NP Biogradska gora	0	0	0	0	0	0
NP Durmitor	0	1	0	1	1	1
NP Skadarsko jezero	2	0	0	0	0	0
NP Lovćen	0	0	2*	1	2*	0
UKUPNO	2	1	2*	2	3*	1

* U NP Lovćen je izdato 2 urbanističko-tehničkih uslova za postavljanje odnosno građenje objekata privremenog karaktera na zemljištu u privatnoj i zemljištu u državnoj svojini koje je dato u dugoročni zakup (u tabeli su ovi UT-u označeni na dva mjesta)

Uređenje prostora u nacionalnim parkovima

Tokom 2022. godine Javno preduzeće za Nacionalne parkove Crne Gore vršilo je redovne aktivnosti na uređenju prostora u nacionalnim parkovima.

Uređenje prostora NP Skadarsko jezero

U skladu sa važećom izmjenom i dopunom Programa objekata privremenog karaktera za područje NP Skadarsko jezero za period 2020 - 2024. godine na prostoru NP Skadarsko jezero izdata su dva urbanističko-tehnička uslova za postavljanje odnosno građenje objekta privremenog karaktera na zemljištu u državnoj svojini za potrebe Javnog preduzeća. Kako Javno preduzeće za nacionalne parkove ni ove godine nije dobilo saglasnost od Vlade za davanje u zakup zemljišta u državnoj svojini radi postavljanja objekata privremenog karaktera, nije moglo da raspiše Javni poziv za davanje u zakup zemljišta u državnoj svojini radi postavljanja objekata privremenog karaktera, te nisu izdavani urbanističko-tehnički uslovi i nije potpisan nijedan ugovor za za lokacije koje se nalaze na državnom zemljištu za ovaj nacionalni park.

Uređenje prostora NP Durmitor

U skladu sa važećim Programom objekata privremenog karaktera za područje Nacionalnog parka "Durmitor" za period 2019. - 2023. godine na prostoru Parka izdata su tri urbanističko-tehnička

uslova za postavljanje odnosno građenje objekata privremenog karaktera i to: dva za privremene objekte postavljene na zemljištu u privatnoj svojini i jedan za privremene objekte postavljene na zemljištu u državnoj svojini. Potpisano je 13 aneksa ugovora i jedan ugovor o zakupu zemljišta za postavljanje objekata privremenog karaktera za period 2019 - 2023. godina.

Nakon završetka turističke sezone organizovana je akcija čišćenja rijeke Tare na lokalitetima od Žugića luke do Radovan luke. Održavan je put selo Mala Crna Gora-Sušica i Sušica-Nedajno. Oko Crnog jezera je izvršena adaptacija postojećih mostova, opravka dječjeg igrališta. Na Žugića luci je izvršena opravka kabina presvlačenje za raftere kao i postavljanje drvenih klupa i stolova. Na Šarbanu, prostoru za kampovanje je izgrađen drveni toalet.

Na prostoru Parka, obavljale su se redovne aktivnosti na uređenju prostora (uklanjanje otpada, uređenje prostora i održavanje staza koje su u funkciji posjetilaca). Pored toga vršene su i redovne aktivnosti u vezi postavljanja i održavanja info i edukativnih tabli na pješačkim i edukativnim stazama, kao i postavljanja i održavanja sitnog mobilijara (klupe, stolovi, nadstrešnice, korpe za otpatke i dr.).

Uređenje prostora NP Lovćen

U skladu sa važećom izmjenom i dopunom Programa objekata privremenog karaktera za područje Nacionalnog parka " Lovćen " za period 2020 - 2024. godine na prostoru NP Lovćen izdati su urbanističko-tehnički uslovi za izgradnju i postavljanje objekata privremenog na zemljištu u privatnoj svojini i dva urbanističko-tehnička uslova za izgradnju i postavljanje objekata privremenog karaktera na zemljištu u privatnoj i zemljištu u državnoj svojini koje je dato u dugoročni zakup. Potpisana su četiri aneksa ugovora o zakupu zemljišta za postavljanje objekata privremenog karaktera.

Uređenje prostora NP Prokletije

NP Prokletije nema usvojeni Program objekata privremenog karaktera, pa se svi privremeni objekti koji su trenutno u izgradnji, kao i ostale promjene identifikuju kao nelegalne aktivnosti. Izuzetak su objekti koji dobijaju odobrenja od nadležnih institucija, a u skladu sa PPPN za NP Prokletije.

U pripremi ljetnje turističke sezone na prostoru parka, a u sklopu aktivnosti na uređenju prostora urađene su sledeće aktivnosti: uređenje pješačkih, planinarskih i edukativnih staza, uređenje parkovskog mobilijara, postavljanje info tabli, kao i održavanje lokalnih puteva na najfrekventnijim lokalitetima na prostoru parka.

Uređenje prostora NP Biogradska gora

Aktivnosti vezane za poboljšanje turističke infrastrukture i uređenje prostora realizovane su kroz obnovu i postavljanje novih informativnih i edukativnih tabli, unaprijeđivanje centara za posjetioce i dr., a koje su realizovan skladu sa finansijskim planom Preduzeća. U nacionalnom parku Biogradska gora obnovljeni su zastarjeli prikazi u obliku folija na bilbordima, informativnim tablama ka Biogradskom jezeru, na edukativno rekreativnoj stazi oko Jezera i na stazi "Ljeto u katunu". Tokom godine u kontinuitetu su sprovedene aktivnosti na održavanju i unapređenju: pješačkih, biciklističkih i edukativnih staza, kao i zamjeni parkovskog mobilijara.

Nelegalna gradnja i nedozvoljene promjene u prostoru u nacionalnim parkovima

Na prostoru 5 nacionalnih parkova je ukupno tokom 2022. godine registrovano **70** slučajeva nelegalne gradnje i drugih nedozvoljenih promjena u prostoru. Za sve protivpravne aktivnosti sačinjeni su zapisnici o izvršenoj kontroli kao i foto dokumentacija koja je prosljeđena na dalju proceduru Službi za pravne, opšte poslove i kontrolu Javnog preduzeća, nadležnom ministarstvu i Komunalnim inspekcijama. Glavnog grada Podgorice, Prijestonice Cetinje i Opštine Bar. Svi evidentirani slučajevi bespravne gradnje ili drugih oblika devastacije prostora su procesuirani nadležnim institucijama na dalje postupanje i odlučivanje.

U NP Lovćen evidentirana je 1 slučaj nedozvoljenih promjena u prostoru. Na području NP Skadarsko jezero evidentirano je ukupno **45** slučajeva nelegalne gradnje i drugih nedozvoljenih promjena u prostoru. U NP Prokletije registrovano je **14** slučajeva nedozvoljene gradnje. U NP Biogradska gora evidentirano je 8 slučajeva nedozvoljene gradnje.

Na prostoru NP Durmitor tokom 2022. godine zabilježena su **2** slučaja nelegalne gradnje i drugih nedozvoljenih aktivnosti u prostoru.

ZAKLJUČCI I PREPORUKE

- Brojne promjene koje su se dogodile u sveukupnom razvoju Crne Gore, bile su praćene i posledicama koje su se neposredno odražavale na prostor, noseći sa sobom mnoge, veoma kompleksne probleme i konflikte, i time otežavajuće ili čak ograničavajuće uslove za dalji razvoj naše Države. Uprkos činjenici da ova djelatnost ima poseban društveni i državni interes, ona ga u praksi nema, već su i dalje prisutne intencije da se njeni produkti u cjelini tretiraju kao roba, što je, pored ostalog, dovelo do njene sadašnje degradacije.

Pitanja izgradnje adekvatnog sistema upravljanja prostorom – uključujući status djelatnosti prostornog i urbanističkog planiranja (uz adekvatnu institucionalnu organizovanost), imaju karakter vrhunskog društvenog interesa i državnog prioriteta.

Pri propisivanju novih, rješenja sadržanih u Nacrtu zakona o planiranju prostora, kojima će se redefinisati politika planiranja prostora - potrebno je imati u vidu dostignuti stepen razvoja, razvojne resurse i potencijale i komparativne prednosti Crne Gore, kao osnov njene konkurentne sposobnosti; strateško opredjeljenje Crne Gore da racionalno i održivo koristi svoje prirodne i stvorene resurse i da se razvija kao ekološka država, u skladu sa ustavnim određenjem; primjenu principa održivog razvoja; nastavak tranzicijskih reformi; brži i održivi rast ekonomije; postizanje socijalnog razvoja i socijalne kohezije.

- Polazeći od činjenice da je Prostorni plan Crne Gore strateški dokument i opšta osnova organizacije i uređenja prostora Crne Gore kojim se uređuju državni ciljevi i mjere prostornog razvoja, u skladu sa ukupnim ekonomskim, socijalnim, ekološkim i kulturno –istorijskim razvojem Crne Gore – izrada ovog planskog dokumenta treba da bude u fokusu prioritarnih poslova Ministarstva i da se ovaj strateški dokument donese u najkraćem roku.
- Kako bi se obezbijedio kontinuitet u planiranju prostora do donošenja novog Zakona na osnovu člana 218 važećeg Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata, nastaviće se izrada **planskih dokumenta nižeg reda** (prostorno urbanistički planovi, detaljni urbanistički planovi, urbanistički projekti i dr.), pri čemu će se poseban akcenat dati pitanjima zaštite i unaprjeđenja životne sredine i sagledavanju ovih pitanja u najranijoj fazi izrade planskih dokumenata.

- Uspostavljanje adekvatnog sistema upravljanja prostorom – uključujući status djelatnosti prostornog i urbanističkog planiranja (uz adekvatnu institucionalnu organizovanost), treba obezbijediti karakter vrhunskog društvenog interesa i državnog prioriteta. Za efikasnost tog upravljanja, uz ostale preduslove, ključni značaj ima **uspostavljanje integralnog informacionog sistema**, kao još jedne od važnih aktivnosti koju treba da sprovede Ministarstvo.
- Poboljšanje ukupnog stanja u oblasti planiranja prostora doprinijeće obezbjeđivanje konstantne **edukacije kadrova**, kroz organizovanje seminara i radionica, kao i kroz saradnju sa ekspertima i institucijama iz drugih sredina i razmjenu pozitivnih iskustava.

Ovaj izvještaj objaviće se u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj:
Podgorica, 2023. godine

Vlada Crne Gore

Predsjednik
dr Dritan Abazović